

**Мултикултуралност
во Истра**

**Интервју
Бранко Цветкоски:
Песната на
мојот народ
и мојата лична песна,
ја допевам од
книга во книга**

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XIX 2012.
МАЈ – ЈУНИ
SVIBANJ – LIPANJ
ЦЕНА 5 кн

БРОЈ

77

ISSN 1333-7769

СПИЛТ

**ДЕНОВИ НА
МАКЕДОНСКАТА
КУЛТУРА ВО
ХРВАТСКА**

НОВАМАКЕДОНИЈА

PRVIOT MAKEDONSKI DNEVEN VESNIK
THE FIRST MACEDONIAN DAILY NEWSPAPER

www.novamakedonija.com.mk

ЗАДАР

ACEROLA ALKALOID®

DODATAK PREHRANI

tablete
za žvakanje

Prirodan vitamin C

- ✓ Prirodan izvor zdravlja
- ✓ Jača imunitet
- ✓ Snažan antioksidant
- ✓ Ugodnog okusa jagode i naranče
- ✓ Ne sadrži šećer

Prije upotrebe pažljivo pročitati uputu.

ALKALOID
SKOPJE
Health above all
www.alkaloid.com.mk

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

ЕХО НА ВРЕМЕТО

**Агол на уредникот
Urednikov kutak**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак
Лектура: Марија Георгиева-Петрик
Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски
Тинка Барбутов Крстева
Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб
Јулијана Младеновска Тешија – Осиек
Ива Чрњар – Риека
Мирјана Мајиќ – Задар
Билјана Митревски – Сплит
Тодор Брдарски – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ 2340009-1100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

За издавачот: Орце Ламбевски

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

Добрината

Да се биде добар, дали е тоа веќе застарен и неупотреблив термин? Сè почесто слушам: Не сум луд да бидам добар. Но, каква е нашата определеност по ова прашање – да се биде добар и човек да расте во такво опкружување. Сè повеќе мислам дека злото како да надвлада над светот, така што добрината тешко дека ќе победи. Но, сепак победува. Таа е она по што стануваме блиски едни на други.

Дека добрината секогаш се исплати, го потврди и последниот случај со нашинецот Исо Броња, кој со невидена хрватска поддршка, а и со помош на нашинци, доби хрватско државјанство. Исо ги освои симпатиите и на Хрватите, односно на неговите сожителите од Дуѓи рат, на челните лица од македонската дијаспора и релевантните хрватски институции. Неговата пожртвуваност, одмереност, но и храброст, беа основните доблести на овој човек кој патот го донесе во Хрватска пред 16 години, а потоа следуваше стравот од изгон, па животот го минуваше во илегалата.

Но, медалот секогаш има две лица и овој пат, скриената страна стана осветлена. Така, тој во јуни доби хрватско државјанство и на маките им дојде крајот.

А во овој број на Македонски глас ќе читаме и за една друга светлина. Светлината во мракот. Онаа што ни ја дадоа светите браќа Кирил и Методиј подарувајќи ни писмо, а ние секоја година во мај се присетуваме на нивното епохално дело. Генијалните умови кои ја создадоа азбука-та и со тоа одиграа клучна улога во историјата на македонскиот народ. Но, и уште една светлина не заблеснува, онаа што ни ја оставија браќата Милановци.

Како што ни е познато, глаголицата најмногу придонела Македонците, иако сме премал народ, изложен на разни влијанија и присилни култури и асимилации, да успееме да ја зачуваме својата народност во сите критични историски моменти.

Еден таков момент е токму сега исправен пред нас. Но, ние не можеме, ниту смееме да бидеме ништо друго, освен Македонци. Она што биле нашите предци, она што ќе бидат нашите деца.

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Малцинствата во Хрватска и Хрватите како малцинство – европски предизвици

Хрватска создаде квалитетни предуслови за застапеност на малцинствата и заштита на нивните интереси, а со моделот на културна автономија ја овозможи нивната интеграција со полн идентитет

На научно-стручниот собир „Annales Pilar 2012.“ на тема „Националните малцинства во Хрватска и Хрватите како малцинство – европски предизвици“, што се одржа на 1 јуни 2012 година во Загреб, а во организација на Институтот за општествени науки Иво Пилар и Хрватскиот институт за историја, и под покровителство на Советот за национални малцинства при Владата на РХ и Државната канцеларија за Хрвати надвор од Хрватска, се зборуваше за тоа како Хрватска ја дефинира институционалната рамка за заштита на националните малцинства и како нејзината примена во пракса се одразува на некои малцинства во Хрватска.

- Хрватска создаде квалитетни предуслови за застапеност на малцинствата и заштита на нивните интереси, а со моделот на културна автономија ја овозможи нивната интеграција со полн идентитет. Не охрабрува дека во Хрватска сме успеале да ја решиме првата генерација на малцинските права и дека е тоа препознаено како заеднички интерес што се одразува во дејствувањето на сите државни институции, што ни овозможува да ги зачуваме своите идентитети и да ги развиваме, и своите проблеми да не ги префрламе на сметка на другите. Со тоа се обезбедуваат еднакви можности за сите, без оглед на потеклото и на сè друго што не прави раз-

лични од другите, во воведниот говор рече Александар Толнауер, претседателот на Советот за национални малцинства при Владата на РХ.

На отворањето на собирот говореа им-р Дарија Крстичевиќ од Државната канцеларија за Хрвати надвор од Хрватска и проф. д-р Владо Шакиќ, директор на Институтот за општествени науки Иво Пилар, а своето излагање пред присутните, меѓу кои беше и Орце Ламбевски, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, го изнесоа бројни предавачи, д-р Алберт Бинг, м-р Антонија Петричушиќ, проф. д-р Синиша Таталовиќ, д-р Љиљана Добровшак и други.

Е. П.

Проекција на документарни филмови во Загреб

На 24 мај годинава во просториите на хрватското културно друштво „Напредак“ во Загреб, а во организација на Амбасадата на РМ во РХ и Хрватската телевизија, се одржа прва јавна проекција на документарните филмови „Виртуелна стварност“ и „Македонија – земја во стапица“ на надворешно-политичкиот новинар Драган Николиќ.

На проекцијата беа присутни бројни гости меѓу кои беа и претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски, почесниот претседател д-р Никола Гроздановски,

претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски и членот на претседателството, Лазар Тошанов, претставници

од МКД „Охридски бисер“ од Загреб и други. Филмовите ги претставија амбасадорот на РМ во РХ, Данчо Марковски и авторот Драган Николиќ, а во содржината е прикажан животот на Македонците, Албан-

ците и Грците, односно луѓето што живеат во околината на Преспанското езеро, направена како фасцинантна приказна за првиот езерски транс-граничен регион во Европа.

Е. П.

Македонски грбови за друштвата и советите

„Нова Македонија“ во последните неколку години е искрен соработник и потврден донатор на ЗМРХ и Друштвата во нејзиниот состав. Досега се донирани македонски знамиња, комплетни речници на македонски јазик и весници, а најновата донација се македонските грбови

Долгогодишната соработка помеѓу Заедницата на Македонците во РХ и македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит со најстариот дневен весник во РМ, „Нова Македонија“ која резултираше веќе со три Свечени академии на „Нова Македонија“ интегрирани во манифестацијата „Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“, годинава се одржа по 21. пат во организација на МКД „Македонија“ од Сплит. Се покажа дека „Нова Македонија“ сериозно ја сфаќа работата на Заедницата на Македонците и на МКД „Македонија“ на полето на одржувањето на македонскиот национален идентитет и култура, и како и секоја година, се заложил да донира дел од она што е најпотребно на сите Македонци во РХ.

„Нова Македонија“ сфаќајќи ги нестандартните потреби на Македонците од РХ, организирани во Заедницата на Македонците, уште од првата година донираше она што во тој момент на Македонците им беше најпотребно. Во своето прво доаѓање во договор со раководството на Заедницата, директорот на „Нова Македонија“, Ратко Лазаревски во името на „Нова Македонија“ донираше знамиња на Република Македонија за потребите на сите македонски културни друштва што се во составот на Заедницата. Минатата година беа донирани по еден комплет од три тома на „Речникот на македонскиот јазик“ за секое Друштво.

ФИЛМОВИ

Оваа година нашите донатори не изградуваа со подарок наменет на сите македонски културни друштва, на сите Совети и претставници на македонското национално малцинство на регионално и локално ниво. Како и секој добар донатор, „Нова Македонија“ и оваа година ни го постави прашањето за тоа што ни е најпотребно од Македонија, а за промоција на „Македонското“ што не можеме да го набавиме овде. Заедно се договоривме дека тоа би биле дваесетина примероци на новиот државен грб на Република Македонија. Благодарейќи на личното ангажирање на Ратко Лазаревски за време на неговата посета на Сплит и учество на Свечената академија на „Нова Македонија“ во Сплит, дојде до донирање на овие примероци на новиот грб на претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски. Од друга страна, во знак на благодарност за овие донации на Ратко Лазаревски му беше врачен пригоден подарок со далматински мотиви.

Ангел Митревски и Ратко Лазаревски

На првиот Управен одбор на Заедницата на Македонците во РХ во новиот состав беа врачени по еден примерок на грбот на РМ на секое Друштво, а ќе бидат и проследени и на секој Совет и претставник на македонското национално малцинство на регионално и локално ниво. Следниот чекор кој го планира „Нова Македонија“ во соработка со Заедницата на Македонците е директна соработка на овие две асоцијации во организирање на „Деновите на македонскиот филм“ со цел да се обезбедат доволен број на нови оригинални македонски играни филмови со соодветни лиценци за нивно прикажување во РХ за потреба на Заедницата. Веруваме дека веќе до крајот на оваа година ќе дојде до реализација и на оваа манифестација.

Билјана Митревски

Високо признание за ректорот Велимир Стојковски во Риека

Повелба од Риечкиот универзитет за интензивирање на научни, културни и пријателски врски меѓу универзитетите од Скопје и Риека. Признанието беше врачено на свечената седница за Денот на Универзитет во Риека на 22 мај од страна на ректорот на Риечкиот универзитет, проф. д-р Перо Лучин

Академските врски помеѓу Риека и Скопје се големи и долги, а во последно време тие се уште повеќе зацврстени. Потврда на тоа е и високото признание – Повелба, кое од Универзитетот во Риека го доби Велимир Стојковски, ректор на Скопскиот универзитет „Св. Кирил и Методиј“ за својот голем придонес во интензивирањето на научните, културните и пријателските врски меѓу двата града и двата универзитети. Признанието беше врачено на свечената седница за Денот на Универзитет во Риека на 22 мај од страна на ректорот на Риечкиот универзитет, проф. д-р Перо Лучин.

Ректорите Стојковски и Лучин

ИНТЕНЗИВИРАНИ ОДНОСИТЕ МЕЃУ УНИВЕРЗИТЕТИТЕ

Во таа пригода Лучин рече: „За време на мандатот на рек-

торот Стојковски, битно се интензивирани односите меѓу нашите два универзитета, и не само меѓу нив, туку и меѓу останатите универзитети во Хрватска и Македонија. Резултат на работата на проф. Стојковски се отворање на Лекторатот на македонски јазик на нашиот универзитет, како и бројните случувања во минатиот период за кои сме сведоци.

Ректорот Лучин потсети на доделувањето на звањата за почесни доктори од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ од Скопје на поранешниот ректор на риечкиот универзитет Даниел Рукавина и проф. д-р Горан Калогјера. Ректорот Стојковски изразувајќи ја својата благодарност потенцираше дека тоа не е само негова награда, туку признание за целиот Универзитет „Св. Кирил и Методиј“.

Ректорот Стојковски потенцираше дека тоа не е само негова награда, туку признание за целиот Универзитет „Св. Кирил и Методиј“

Ива Чрњар

Довидување за амбасадорот Марковски

На 23 мај годинава во прес-тижниот театар „Загребачко казалиште лугака“ во Загреб се одржа концерт по повод заминувањето на Данчо Марковски од функцијата амбасадор на Република Македонија во Република Хрватска. Организатор беше Заедницата на Македонците во РХ, а Костадинка Велковска го осмисли сценариото и го режираше концертот. Во два часа пред 300-тина гледачи, Македонци, Хрвати и претставници на Дипломатскиот кор во РХ, беше прикажана програма, скромна, импозантна и полна со емоции.

Настапија етно составот „Езерки“ и оркестарот „7/8“, професорката по клавир на Универзитетот во Осиек, Јагода Тренеска Цветичанин, која на пијано отсвири дело од Шопен, членот на Операта и балетот во Осиек, Кирил Наумов, кој свиреше на виолина, а блокот на сериозната музика заврши со „Поемата за Гоце“ што ја изведе баритонот Слободан Цветичанин. Свои точки изведоа и МКД „Охрид-

ски бисер“, односно нивната пејачка „Моми бисерни“ и инструментална група, фолклорната секција „Танец Осиек“ на МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек, а настапија и гостите од културното друштво на Бошњациите во РХ, „Препород“ од Загреб, со мултиетничкиот хор „Булбули“.

Концертот заврши со обраќањето на амбасадорот Данчо Марковски кој се заблагодари за сите убави моменти што во изминативе години ги минал во Хрватска, заедно со советниците во Амбасадата и сопругата Весна. Претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски на амбасадорот му врачи подарок – таписерија „Школка“ што ја изработи Анка Рабузин, а која беше претставена на изложбата во Задар. Притоа тој рече: „Овој концерт беше направен со љубов. Затоа, Ви посакувам пријатно заминување во Скопје и Македонија. Ова не е збогум, туку довидување“.

Пред заминувањето на амбасадорот Марковски од Загреб,

Претседателот на ЗМРХ, Орце Ламбевски на амбасадорот му врачи подарок – таписерија

„Убави моменти минав во Хрватска“, амбасадорот Марковски со Костадинка Велковска која го режираше концертот

хрватскиот претседател Иво Јосиповиќ го одликува со орден „Редом Кнеза Бранимира“ за неговите успешно реализирани активности во изминативе четири години.

M. A. V.

ЕЗЕРКИ & 7/8

На 20 мај годинава етно составот Езерки заедно со оркестарот 7/8 во големата и до последното место исполнета сала на Народното отворено училиште во Запрешкиќ, одржаа блескав концерт во својот препознатлив етно стил. На концертот можеа да се слушнат најпознатите македонски народни песни „Јовано, Јованке“, „Битола, мој роден крај“, „Македонско девојче“, „Зајди, зајди јасно сонце“, „Елено ќерко“, испеани со многу емотивност, но и темпераментните македонски ора кои ги воодушевија посетителите и ги дигнаа на нозе.

Македонските ритмови ја исполнија салатата. Со богатиот репертоар и беспрекорната дво-часовна изведба Езерки и 7/8 уште еднаш докажаа дека се најдобри, за што беа награду-

Македонски ритмови во Запрешкиќ

вани од публиката со огромни аплаузи, а секогаш добро расположениот и духовит диригент Бруно Урлиќ, со својата виртуозност на виолината додатно ја вжештуваше атмосферата. Со таквата извонредна свирка и вокална интерпретација, никој од присутните не можеше да остане рамнодушен, па дружењето продолжи и по концертот.

Инаку, женскиот состав Езерки под водство на Дарка Краговиќ оваа година навршува 17 години од своето постоење. Во досегашната кариера со 7/8 имаат издадено 4 албуми проследени со бројни успешни настапи и во соработка со многу ре-номирани естрадни уметници.

E. П.

Песната на мојот народ и мојата лична песна, ја допевам од книга во книга

Бранко Цветкоски е наградениот поет претставен на Деновите на браќата Миладиновци во Осиек и Гаково

Бранко Цветкоски (1954 г., с. Слатино, Дебарца) е овогодешниот поет-гостин на МКД „Браќа Миладиновци“ Осиек, добитник на наградата „Браќа Миладиновци“ за најдобро поетско остварување меѓу два фестивали на Струшките вечери на поезијата, претставен пред осиечката и гаковската публика во рамките на „Деновите на браќата Миладиновци“. Тој е автор на преку дваесет книги поезија, литературна критика и есеистика, и над триесет книги со преводи од словенските јазици. Слови за еден од најафирмираните македонски поети, добитник е на бројни македонски книжевни и државни награди, но и на бројни меѓународни награди.

Се чини дека во Вашиот живот многу нешта се „случуваат“ околу Струшките браќа: добитник сте на големата награда „Браќа Миладиновци“ за најдобро поетско остварување помеѓу два фестивали на Струшките вечери на поезијата за книгата „Молитвен веј“ во 1993 г.; директор сте на библиотеката „Браќа Миладиновци“ која е основана 1945 г. во Скопје и е една од најзначајните библиотеки во Македонија со богат книжевен фонд; сега сте во Осиек, на одбележување на 150-годишнина од трагичната смрт на браќата во Цариград. Верувате ли во случајности? Колку се овие словенски браќа, македонски преродбеници, Ваша инспирација?

Кога бев дете кое штотуку ги беше научило буквите, во шеесеттите години на минатиот век, во родното Слатино, дедо ми Трендафил, воин-паталец во балканските војни и во Првата светска војна, на газиена ламба ме тераше да му читам од на-

родното лирско богатство што беше го собрале браќата Миладиновци и терзијата Марко Цепенков. Тоа беше првиот фатален творечки „случај“ во мојата книжевна вертикала. Тогаш, како дете, го дофатив ритамот на македонската народна песна и оттогаш во мене се задржа стремежот кон истражувањето во поезија на начин којшто првенствено ја преферира формата (прашањето како се прави песната, како се пее, како се склопува светот на лиричарот за да остане трајно во ритамот на реципиентот) наспроти второто клучно прашање на книжевната творба – содржината или „што-то“, она за што зборува песната. Се разбира, ова можам да го кажам денес, откако напишав, прочитав и отсонував многу лични задоволства поврзани со создавањето на поезијата. Мојата втора среќна „случајност“ се збидна кога во 1993 г., тогаш мојата највлијателна збирка „Молитвен веј“ ја доби великата награда со името на Браќата на Струшките вечери на поезијата. А трајниот инспиративен импулс е содржан токму во златната книга на македонската преродба, во Зборникот. Не верувам дека постои македонски поет кој не им се восхитува на длабочината на мислата, префинетоста на чувствата и рескиот лиризам во собраниите песни од раката на струшките браќа. Заправо, како во некое недообјасливо вековно траење на помнењето, сите ние се раѓавме со повејот на народната песна, со припевот на народната волја да се остане трајно во песната, зашто македонската драматична историја првин морала

да биде како виртуелен палимпсест засведочена во диплите на песната, орото и носијата, за потоа да следи просветената и просветелната фаза на Македонците која еве и јас како из-

данок на овој народ ја пренесувам преку својот скромен придонес во севкупната македонска литература и култура.

Ја гледате ли поезијата како оставање трајна трага, наспроти „привидот“? Како втиснување на хартија на „мислата што молскавично бега“ со мастило, како лек против одминувањето? Овие мисли од песната „Чешма покрај патот“ се чинат Ваше духовно средиште. На нив се надоврзувате и во песната „Молитвен веј“ кога велите: „Ни останана малку години. За галеж. За татнеж“

Поезијата е голема прокуда. Голем занес, но и голема опасност. Како што спомнав во претходниот одговор, ако во мигот на првата средба со чудото на поезијата не ја почувствувате магијата на чудото не знам дали ќе станете поет. Или привидно можеби цел живот ќе се залажувате дека сте поет. Ако во сето што ја вознемирува вашата мисла и вашето битие ја пронајдете златната жичка на трајната изненада, како што прашувате вие, ќе оставите трага која ќе ја препознаваат и другите наспроти привидот којшто е наш близнак во секој миг од животот. Тоа е поврзано и со чудото на самиот живот, на човековата судбина. Добро сте се запреле на мојата песна

„Чешма покрај патот“. Таму ја почувствував нашата земна залудност – наспроти трајноста на делото кое би го оставиле, а сето тоа искажано преку трајната комуникација на водата во одржувањето на животот... На извесен начин може да се рече дека во човековиот живот потрајни остануваат трагите, знаците што ги оставаме, делата што ги спојуваат генерациите, а нашите кривки тела што го носат краткиот привид на вечноста, се осудени да исчезнуваат низ времето.

Струшките браќата се слават како меѓници на македонската култура и традиција, и во Македонија и во Хрватска. Колку Ви значи, професионално и лично, тоа што заедно ги одбележуваме „Деновите на браќата Миладиновци“ и го чествуваме Бискупот Штросмаер?

Бев пријатно изненаден од поканата на МКД „Браќа Миладиновци“ за моето гостување. Тоа е чест за секој македонски поет, голема и неповторлива можност да дојде по трагите на големиот подвиг на струшките браќа. Поетите и книжевниците на Македонија трајно ќе го носат благодарниот спомен за помошта на хрватската братска култура и посебно донаторскиот влог во македонското битие на бискупот Штросмаер. Нависти-

на, и според традицијата што ја одржува ова чествување, можам да кажам дека Македонската заедница во Хрватска, посебно во Осиек, вложуваат многу за да одблеснува постојано подвигот на Миладиновци, да се негува и продлабочува хрватско-македонското пријателство. Треба трајно да се чествува овој голем историски проект на струшките браќа во Осиек и Гаково како што сите словенски народи трајно го чествуваат просветителскиот проект на светите браќа Кирил и Методиј во Рим. За Македонците и за нивната култура и идентитет едно од светилиштата е во Хрватска, поврзано со појавата на Зборникот на струшките браќа Миладиновци.

Јулијана Тешија

Запалената свеќа на поетската магија

Вашиот поетски опус е импресивен, а таква е и Вашата листа на книги препевы и преводи. Во едно сте член на Македонскиот ПЕН центар и на Друштвото на писатели на Македонија, почесен член Сојузот на бугарските писатели, член на Словенската литературна и уметничка академија и нејзин координатор за Македонија, основач на Балканската книжевна фондација „Балканика“, а имате и уште многу други ангаж-

мани. Сте се бавеле и со новинарство. Кој е изворот на Ваша непресушна поетска и работна енергија?

Ох, многу тешко и преполно со значења прашање. Ќе се обидам да бидам точен. Скоро три децении во еден чудесен ритам Господ ми помага да ги одржам во една хармонија ангажманите во менаџирањето на културата и во неколкуте професии (новинарство, издаваштво, книжевно творештво), и да ја држам запалена свеќата на поетската магија. За да се усогласи сиот тој разнороден ангажман мно-

гу ми помогна дисциплината на секојдневните извршувања на обврските што ја стекнав на почетокот од мојот работен век во новинарството. Тоа жестоко темпо на секојдневно полнење на белиот и празен лист хартија ми издлаби бразда на одговорност во секојдневната агенда – без разлика за каков ангажман станува збор... Не можам, а да не му заблагодарам на Божјото провидение што ме дарува со здравје, сили и постојана верба во убавото и возвишеното, во братството меѓу луѓето, културите и народите.

„Меѓународен ден на културни различности“

На 12 мај во Домот на хрватската младина, седум национални малцинства од Задарска жупанија по седми пат се презентираа со заедничка приредба и специјалитети од матичните држави. МанIFESTацијата со пригоден говор ја отвори претседателот на Координацијата на националните малцинства од Задарска жупанија, а воедно и потпретседател на Советот за национални малцинства при Владата на РХ, Веселко Какиќ. Тој истакна дека веќе седум години оваа Координација соработува успешно, а резултат е оваа седма по ред заедничка приредба и весникот „Мост“ кој го издаваме заедно со помош на градските власти и Задарската жупанија.

Заменикот на градоначалникот на Задар, д-р Дражен Гргуровиќ, рече дека соработката на националните малцинства е за секоја пофалба, а Градот и Жупанијата ќе помага-

ат во рамките на своите можности.

Во првиот дел од настанот настапи Инструментално музичката секција на МКД „Билјана“, овој пат збогатена за неколку члена благодарейќи на водителот Иван Андријевиќ. Ова младо момче сè повеќе не изненадува со своите настапи.

Тие изведоа три македонски песни, што предизвика голем аплауз. Сите малцинства во првиот дел настапија со програма од 15 минути.

Следуваше пауза за презентирање на специјалитети. МКД „Билјана“ и овој пат со помош на хотелот „ИЖ“ и членовите на Друштвото, подготви гравче-тавче. „Па добро, навистина, имаме ние и други јадења кои се специфични за нас и нашата

Македонија, ама да подготвиме специјалитет за 500 луѓе не е лесно. Всушност, сите кои доаѓаат на оваа манифестација го бараат токму ова јадење. Сигурно не му беше лесно на Драган Јакимовски во едно утро да подготви сам 4 големи хотелски плеха, ама ако работиш со љубов и срце, сè се може,“ смета Мирјана Мајиќ, претседателка на МКД „Билјана“. Имаше и кадаиф, бак-

лави, принцес крофни, колачи...

Во вториот дел, како гости на МКД „Билјана“ настапија членките од МКД „Македонија“ од Сплит, бидејќи во Задар нема фолклорна група. Олга Барбир испеа две македонски песни, а фолклорната група одигра три ора. Шаренилото на носиите, музиката и фолклорот им ги разгали срцата на сите. Со еден збор – беше прекрасно.

Мирјана Мајиќ

Сплитско европско катче

По повод на „Денот на Европа“ во Градската библиотека „Марко Марулиќ“ во Сплит е отворено „Европско катче“ – читалница во која ќе можат да се читаат сите весници што ги издаваат националните малцинства во РХ, а се бават со малцинската проблематика и со малцинскиот живот во Република Хрватска

На иницијатива на Ангел Митревски, членот на Советот за националните малцинства на РХ, а во соработка со Градското раководство и раководството на Градската библиотека „Марко Марулиќ“ во Сплит е отворена читална на малцинските весници што ги издаваат националните малцинства во РХ на своите јазици и на своите писма. Читалната е отворена во присуство на Ивана Виѓак-Бједов, шеф на кабинетот на градоначалникот Жељко Керум, Ели Пецотиќ, директорката на Градската библиотека „Марко Марулиќ“, иницијаторот на отворањето на оваа читална Ангел Митревски и други гости. Настанот беше збогатен со пригодна програма во која зедоа учество децата од здружението „ДАР“ од Дугопоље, детската градинка „Шарен свет“, пејачкиот хор на Новиот унгарски културен цен-

тар од Сплит и пејачката група на МКД „Македонија“ Сплит.

Заблагодарувајќи му се на Ангел Митревски на иницијативата и на директорката Ели Пецотиќ на реализацијата, Виѓак-Бједов нагласи дека во Град Сплит се воспоставени добри односи со националните малцинства, но се сложи и дека секогаш има место за нивно подобрување, како и се надева дека сме на добар пат да се препознаат потребите и желбите на националните малцинства. „Во овој контекст иако ова катче е наменето на националните малцинства пред сè, тоа е наменето и на останатите граѓани на Град Сплит, кои на овој начин преку овие весници ќе се запознаат со тоа како живеат националните малцинства во РХ“, истакна таа, повикувајќи ги на овој начин сите граѓани на Град Сплит во ова „Европско катче“.

И Македонски глас во сплитската библиотека

Според Митревски, идејата за основање на ова катче дошла спонтано.

- Како член на Советот за националните малцинства на РХ секојдневно ги добивам сите дневни и периодични списанија кои ги издаваат националните малцинства во РХ, а кои се финансираат преку Советот на националните малцинства, во онаа динамика во која тие и се печатат. Земајќи во пред-

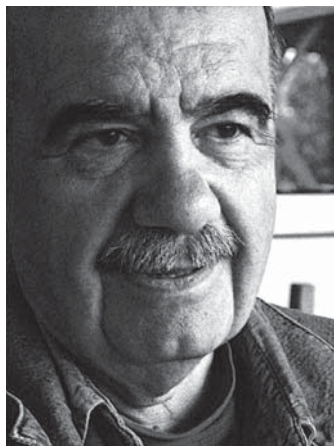
вид дека не можам да ги читам сите нив поради непознавањето на јазиците на сите национални малцинства, дојдов до заклучок дека е најдобро сите овие списанија и публикации печатени со средствата од Државниот буџет на РХ да се приближат на сите сограѓани кои на овој начин можат да добијат информации за животот и работата на националните малцинства во РХ на целата територија на Република Хрватска. Воедно, и на овој начин покажуваме дека РХ има позитивен став спрема националните малцинства и дека таков и ќе остане и кога следната година ќе влеземе во Европската Унија“, кажа Ангел Митревски, заблагодарувајќи се на Градската управа и на раководството на Градската библиотека „Марко Марулиќ“ на помошта во реализацијата на оваа идеја.

Во „Европското катче“ ќе можат да се најдат околу 30-тина гласила од сите 22 малцинства во Хрватска, меѓу кои е и „Македонски глас“, а исто така и „Мањински форум“ гласилото на Советот на националните малцинства на РХ и списанието „Стина“ кое се бави со малцинската проблематика во РХ. Проектот е реализиран без ниту една потрошена куна, бидејќи списанијата и така стигнуваат бесплатно кај Ангел Митревски, кој со добра волја ги донесува во библиотеката каде ставаат на диспозиција на сите граѓани на Град Сплит.

Билјана Митревски

50 ГОДИНИ ОД СМРТТА НА БРАЌАТА МИЛАДИНОВЦИ (1862-2012)**За смртта и тагата****(или по трагите на: Гаково-Загреб-Мостар-Охрид-Струга-Кукуш-Стамбол-Москва)**

На почетокот како да постоеше прагот, големото земјано тркало, грнците, купот, калдрмата, чаршијата, кепенците, занаетите... Потоа и митовите и приказните за татковата наковална и дарба, наизуст и бисерно се испејуваа и збираа како зрна и

новението нивно. Прометејски – трагите се откриваа и запишуваа низ темелните аурории и езерските екоти на дарбите и вокалите орални...

Треба ли сега дамислишна стравот, на занданата, на ликата, злото и поколенијата таткови, мајчински?

сознанија со здивот и битието, за постоењето на столетното и вековното тајнописно и усно пронизание. Се испејуваше и запишуваше думата, големото Азно и корењата на умотворбите и записите од секојдневниот македонски човек, пејач и судба. Тој вик, глас и виј на песната, на бескрајот и крајот плавен, на шепотот и будот аловен, шумен, изгревен. Темен вик, модар, мрачен и истемничен, демнееше над силата, прангите и маг-

Блесокот синтактички и метафорични се разоткриваше како сјајот и течението на реката Црн Дрим. Потоа како секало, надоаѓаше зборот, зракот и огинот, коишто зрачеа низ големата гозба и пир на горчината и вирот просторен.

Секој присет и прониз до нив е разумен, истраен и вечен. Секој поклон и видение до нив е блиско и болно. И Босфорот и Мраморното Море имаа слични далги и напеви, како срцата и светилки-

те нивни. Не знам што беше сето тоа: проклетство, тиранство, предавство, небо или пак вековна омраза на бескраите и умниците страшни и неутешни?

Од колено на колено, од лоза на лоза, од поколенија на поколенија, од изуст на изуст, се пренесуваше нивниот величествен дух и светлина до народот и храмовите блажени и закалеменети.

Телото и зборот како да беа единствените изустии и немири на просторите и гласниците темни и мрачни, смртни и таговни. И така сурови и зли остануваа крилјата, нашите „стрни“ прелетани, водениот шир и бескрај на чедата, згработ, животната страст, големата љубов, водата, целиот земски рај искитен со даровини – за опстојот и бескрајот на сета нивна „Божева убавина“.

М-р Разме Кумбароски, писател и директор на Медитеранска Академија „Браќа Миладиновци“ - Струга

Македонија меѓу најдобрите на Балканот во борбата против трговијата со луѓе

Македонија и годинава е во најдобрата група земји во борбата против трговијата со луѓе, според најновиот извештај на Стејт департментот, јавува Гласот на Америка на македонски јазик. Американската влада ја рангираше земјата во првата група на земји кои целосно го почитуваат Актот за заштита на жртвите од трговијата со луѓе. Македонија е во првата група, а друштво и прават Хрватска и Словенија.

Македонската влада целосно ги исполнува минималните стандарди за елиминација на ова зло, наведува Стејт департаментот

во редовниот годишен глобален извештај на оваа тема.

Македонија е извор, дестинација и транзитна маршрута за жртвите на трговијата со луѓе и присилна работа. Македонските жени и деца се жртви на

трговијата на самата територија на земјата. Странските жртви, кои се предмет на принудна проституција или работа,

доаѓаат од Албанија, Бугарија, Србија, Украина и Косово, стои во извештајот.

(Макфакс)

Денови на глаголицата во Истра и мултикултуралност во Ројц

Во текот на април и мај, МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула реализира две културни манифестации: „Создадено во Ројц“ – презентација на мултикултуралност и „Денови на глаголицата во Истра“

МКД ИЖ „Св. Кирил и Методиј“ од Пула е формирано на 6 октомври 2010 година, а како член на Заедницата на Македонците во РХ делува од 21 април 2012 година.

Во текот на април и мај одржани се две културни манифестации „Создадено во Ројц“ – презентација на мултикултуралност и „Денови на глаголицата во Истра“ (остварена во четири дела). МКД „Св. Кирил и Методиј“ во програмата за „Создадено во Ројц“ својата етно-култура ја презентираше на 26 април, а учествуваше и на заедничка вечер со Унгарците, Бошњаците, Србите и Ромите.

Пејачката група на друштвото, заедно со оркестарот под водство на проф. по музичка култура Снежана Јанев, ја презентираа македонската народна носија од Повардарието, македонската староградска песна и македонскиот јазик, со водење на програмата и со рецитација на песната „Т’га за југ“. На кла-

Македонска трпеза

ринет, со изведба на неколку песни и ора се претстави Мирослав Димитриевски. Прекрасните рачни работи, везени, плетени, ткаени, веленциња од пред седумдесет години, се дело на вредните раце како на денешните членови на друштвото, така и сочувваните предмети од нивните мајки, баби, па и прабаби. Од македонските јадења беа застапени тавче гравче, зелник со зелка, слатко од смокви...

ПО „АЛЕЈАТА НА ГЛАГОЉАШИТЕ“

Манифестацијата „Денови на глаголицата во Истра“ која се одржа во организација на Заедницата на Македонците во РХ, а под покровителство на Советот за национални малцинства при Владата на РХ, започна со студиско патување по „Алејата на глагољашите“, сместена помеѓу

Роч и Хум, каде се наоѓаат 11 споменици, меѓу кои на Св. Кирил и Методиј и на Св. Климент. Членовите и гостите на МКД од Истра, на 24 мај, во чест на „Св. Кирил и Методиј“ го поминаа овој пат и се потсетија на животот и делото на светите браќа. Рефератот за нивното дело го прочита Маринела Златеска. Друштвото презентираше богата културна програма.

Фреските што ги видовме во црквите во Роч и Хум ни беа објаснети од академскиот уметник Истра Тонер Лазариќ, која со членовите на Студиото Валерија од Медулин ни се придружија во збогатувањето на нашата програма со нивната работилница и изложба „Жени во истарските фрески“.

Културната манифестација „Денови на глаголицата во Истра“ беше завршена со четвртиот концерт одржан во Медулин на 1 јуни. Додека траеше програмата на концертот со македонските ора и песни, уметниците од Студиото Валерија од Медулин ги отсликуваа во акварел носиите на пејачката група на МКД „Св. Кирил и Методиј“.

Тодор Брдарски

Со песни, ора и носии презентирани македонската етно култура

Најсреќниот жител на Општината Дуги Рат

По цели 15 години живеење во илегала, Македонецот Исо Броња доби државјанство на Република Хрватска

Гега дури сфаќам што значи да си слободен. Како птица сум. Верувајте ми дека навистина се чувствувам како да летам од среќа“. Ова беа зборовите на Македонецот Исо Броња од Дуги Рат додека во својата рака цврсто го држеше листот хартија со кој ги симна од себе емигрантските синџири што ги носеше сите овие 15 години.

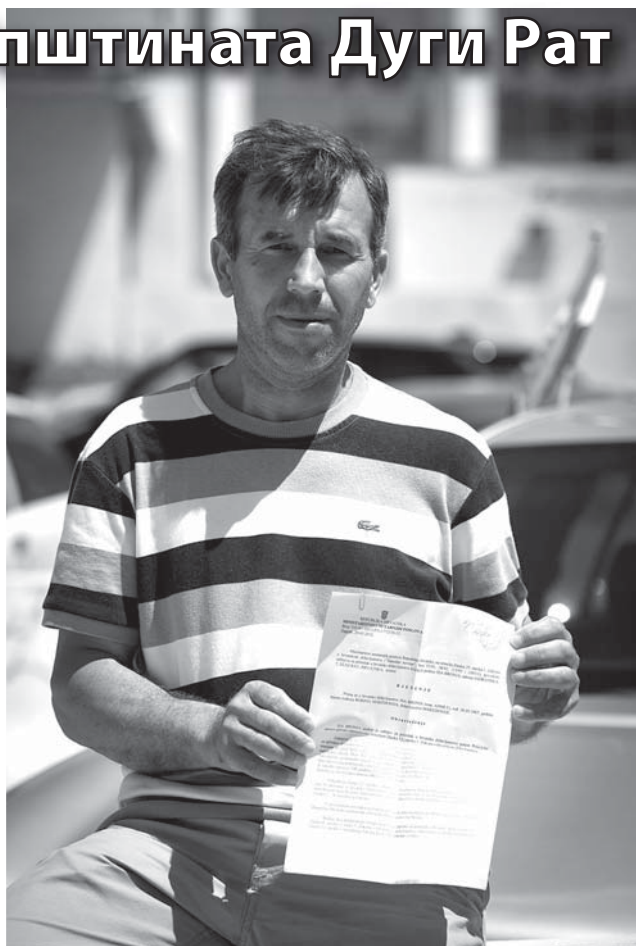
Веќе пишувавме за Исо. Македонец кој во почетокот на март требаше да биде депортиран од РХ како странец кој ги немаше регулирано своите права за привремен и траен престој во Хрватска. Медиумското внимание на пошироката јавност ја привлече петицијата со која 350 граѓани на општината Дуги Рат, вклучувајќи го и началникот на општината, Јерко Роглиќ, бараа од хрватската држава да најде законска рамка како да го „легализира“ овој човек за кого сите во Дуги Рат велеа „нашиот Исо“.

Веднаш по дознавањето за овој случај, сите македонски асоцијации од Град Сплит и Сплитско-далматинската жупанија се вклучија во акцијата како да му се помогне на овој добар човек, да му се обезбедат документи со кои ќе може да биде нормален легален граѓанин на државата која ја избрал за своја нова татковина. Истиот ден, Жупанискиот претставник на македонското национално малцинство за СДЖ, Владимир Апостолски и членот на Советот на националните малцинства на РХ, Ангел Митревски, истовремено и претседател на МКД „Македонија“ од Сплит, во директниот договор на средбата со Исо Броња ги планираа првите

потребни чекори за решавањето на овој проблем.

Следуваа денови во кои беа извршени потребните пријави на Исо Броња во полициската управа Сплитско-далматинска во Сплит, безбројни телефонски разговори со пријатели – македонски активисти од Република Македонија за да се добијат што побргу потребните потврди од матичната држава. Неколку состаноци на македонските асоцијации од Сплит, вклучувајќи го и Советот на македонското национално малцинство на Град Сплит, позитивни мислења од сите нив, вклучувајќи го и позитивното мислење и на началникот на општина Дуги Рат, Јерко Роглиќ.

Безбројните телефонски повици што ги имаше Митревски кон Министерството за внатрешни работи на РХ, па и до самиот министер, конечно дадоа плод на 13 јуни оваа година. На овој ден на свечената прес конференција во просториите на МКД „Македонија“ во Сплит, началничката на одделот за управни и инспекциски работи на полициската управа на Сплитско-далматинската жупанија, на Исо Броња му го врачи решението за прием во хрватско државјанство. Деновите во илегала беа завршени, солзите радосници не можеа да се сокријат. Единствено што Исо успеа да направи беше да се заблагодари на сите кои му помогнаа, на хрватските власти, на своите Дугорачани кои се диг-

Исо Броња: „Сè уште не можам да верувам дека сум хрватски државјанин, мојот сон стана стварност“

наа на нозе за да му дадат поддршка, на весникот „Слободна Далмација“ и нејзиниот новинар Винко Вуковиќ кој сето ова го изнесе во јавност и на крај, на своите Македонци без чија помош сето ова ќе беше залудно.

„Ова е голема победа на човечното, ретко видена хуманост во времето кога луѓето со различна боја на кожата, различната вера или нација сè почесто се гледаат преку нишанот. После натписот во „Слободна Далмација“ ги презедовме сите можни мерки да го решиме неговиот случај. Верувајте дека нема поголемо задоволство од тоа да помогнеш на некој да стане повторно слободен човек кој од денес гордо ќе оди низ Дуги Рат како уште еден чесен и добар Македонец, лојален граѓанин на оваа држава“, беа зборовите на Ангел Митревски.

Билјана Митревски

ДЕВЕТТИ ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА ВО ЗАДАР

Мајик на Лазаревски му подари монографија на Задар

На Вечерта со „Нова Македонија“ признание за Мајик

Нова Македонија“ по втор пат не почести со своето присуство во Задар. Тие беа уште пред три години, само што тогаш беа како посетители на отворање на една наша изложба. На 16 мај годинава, во свечената сала на Задарскиот универзитет, ги дочекавме гостите од Македонија. Во поздравниот говор што го одржа претседателката на МКД „Билјана“, Мирјана Мајик истакна дали има нешто поубаво, туку да ги започнеме ДЕНОВИТЕ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА со гости, т.е. домаќини од Македонија. Претставувајќи го директорот на најстариот македонски дневен весник „Нова Македонија“, Ратко Лазаревски, на Вечерта со „Нова Македонија“, Мајик посочи дека соработката со МКД од Задар веќе станува традиција.

Се разлеа песна. Звучите на Инструментално-музичката секција со водителот Иван Андријевиќ, ги разгали срцата на сите. Директорот Лазаревски потенцираше дека МКД „Билјана“ многу добро соработува со „Нова Македонија“, а исто така и лично претседателката Мирјана, а резултатот на таа соработка е доделувањето на годишно признание на Мајик.

СОРАБОТКА

Потоа зборуваше дописникот на „Нова Македонија“ од Хрватска, Сашо Георгиевски кој ја истакна соработката на „Нова Македонија“ со ЗМРХ, со

македонските друштва, а исто така и со Заедницата на Хрватите во РМ.

Милена Георгиевска ги прочита поздравните писма од претседателите на Македонија и Хрватска, Горѓе Иванов и Иво Јосиповиќ, од амбасадорите на РХ и РМ, Златко Крамариќ и Данчо Марковски.

Ама тоа не сè. Имавме и два претседатела на Заедницата, еден сè уште актуелен, Ангел Митревски и новоизбраниот претседател Орце Ламбевски, за кој сè уште немаше Решение. Да се надеваме дека и понатаму ќе ни доаѓаат двајцата, а соработката ќе биде на висок ниво.

Како што шлагот доаѓа на крај, директорот на „Нова Македонија“ на Мирјана Мајик и го врачи Признание-

то за извонредна соработка со „Нова Македонија“ и искрена промоција на македонските културни вредности во РХ.

„Сè што работам, работам најнапред со срце за Македонија и Македонците, а потоа како обврска. Зошто ако манифестациите ги гледаме само како обврска, тогаш изостанува она што го носите во срцето“, рече Мајик, истакнувајќи дека ова е признание за целото друштво.

А изненадување за Лазаревски беше песната што му ја прочита Мајик посветена на „Нова Македонија“.

Голема благодарност на „Нова Македонија“ и ректорот на Задарскиот универзитет, проф. Анте Угљешкиќ.

Мирјана Мајик

НОВА МАКЕДОНИЈА

Бев дете.

Во нашиот дом секојдневно беше „НОВА МАКЕДОНИЈА“

Уште ни буквите не ги знаев.

Голем весник, со големи насловни букви.

Татко ми беше верен на тој весник.

Појдов на училиште.

Почнав малку, по малку да го читам весникот.

Па луѓе, јас пораснав со овој весник.

Отидов од мојата Македонија.

Па... денеска, денеска пак го читам.

Како? Па... убаво. Благодаревјќи на техниката.

Интернетот ми овозможи

Да го имам весникот пред очи секој ден.

Е... немојте да мислите,

Дека е ова единствен весник во Македонија.

Не, не... има и други.

Ама овој е најстариот.

А јас некако воспитана по старински,

Како и татко ми,

ТИ ОСТАНАВ ВЕРНА „НОВА МАКЕДОНИЈО“.

Петнаесетти „Денови на браќата Миладиновци“ во Осиек и Ѓаково

Петнаесеттите „Денови на браќата Миладиновци“ во Осиек се во спомен на 150-годишнината од трагичната смрт на струшките браќа во Цариград. Одбележувањето на годината во која се им губи трагата на Константин и Димитар е многу важна: таа го заокружува трагичниот живот на двоецот чии имиња како светлина го покажуваат патот на изградбата на македонскиот јазик и идентитет.

Осиечани овој настан оваа година го одбележаа радосно, во име на заоставштината на браќата Миладиновци која ја носиме како завет за промовирање

на македонскиот јазик, култура, уметност и традиција и ние во Хрватска. „Деновите на браќата Миладиновци“ започнаа на 18 мај со отворање на изложба на слики на Крунислав Стојановски во Осиек, познат македонски уметник кој живее и твори во Загреб. Продолжија на 19 мај со организирање на традиционалната „Македонска вечер“. На 4 јуни пак, на манифестацијата беше претставен Бранко Цветкоски од Македонија, поетот-добитник на наградата „Браќа Миладиновци“ на Струшките вечери на поезија во Осиек, а на 5 јуни Деновите

Положување венци на гробот на бискупот Јосип Ј. Штросмаер во Ѓаково

продолжија во Ѓаково со приемот кај градоначалникот З. Винковиќ, посета на гробот и со пригодна програма од секциите на Друштвото. Манифестацијата продолжува на 14 септември кога изложбата на К. Стојановски ќе се пресели во Ѓаково.

чани му го подарија и претставувањето на почетот Бранко Цветкоски со пригодна програма од секциите на Друштвото. Манифестацијата продолжува на 14 септември кога изложбата на К. Стојановски ќе се пресели во Ѓаково.

Колоритност, изненадување и енергија – изложба на Крунислав Стојановски

15-тите „Денови на браќата Миладиновци“ во Осиек започнаа со изложбата на слики – Циклусот релјефи (црвено, виолетово, бело) на академскиот сликар Крунислав Стојановски од Загреб, во галеријата Валдингер во Осиек, на 18 мај 2012 година. Медиумите кои со интерес го

пренесоа отворањето на изложбата, истакнаа дека станува збор за Македонец кој дипломирал, живее и работи во Загреб и кој инспириран од енергијата и филозофијата на Кандински, своите дела – релјефи, ги смести не само на ѕидовите, туку и на подот на галеријата Валдингер.

Македонска вечер со музика од двете татковини

На 19 мај 2012 година, во салата на ресторанот „Гласер“ беше одбележана овојгодишната македонска вечер во Осиек која беше во знакот на сеќавање на Димитрија Миладинов, собирачот на народни песни. Расположението беше прекрасно: присутните со своја изведба најнапред ги почестија членките на фолклорната сек-

ција „Танец Осиек“ кои изведоа сплет традиционални ора и го отворија ова традиционално дружење и претставување на македонската култура во градот на Драва. На ова се надврза и шесточлениот Магма бенд од Битола кој со својата разновидна програма ги разигра Македонците и Македонците, ама и нивните пријатели од другите

Танец Осиек и Магма бенд

заедници, кои заедно продолжи до ситните и сложено се фатија на утрински часови на работно. Веселото дружење дост до сите.

Соработка со Градската и универзитетска библиотека Осиек

Посетата на Бранко Цветкоски, директорот на Градската библиотека „Браќа Миладиновци“ во Скопје на Осиек, на 4 јуни 2012 година беше искористена и за започнување на соработка помеѓу

оваа библиотека во Скопје и Градската и универзитетска библиотека во Осиек (ГИС-КО). На средбата со директорката на ГИС-КО Дубравка Паѓен-Фаркаш, библиотеката во Осиек доби на пода-

рок одбрани наслови од македонски автори и конкретна понуда за организирање на вечери на хрватска поезија во Скопје и вечери на македонска поезија во Осиек. По тој повод и Друштвото доби 100

книги од издавачка куќа „Макавеј“! Му благодариме на Директорот Б. Цветкоски за пружената рака и топло се надеваме дека овој проект ќе постане стварност!

Дел од настаните и во Гаково

И оваа година, дел од настаните поврзани со „Деновите на браќата Миладиновци“ осиечани им ги подарија на гаковчани. Така, на 5 јуни 2012, по традиционалниот прием кај градоначалникот на Гаково Зоран Винковиќ, македонската делегација со гостинот Б. Цветкоски се упати на положување венци на гробот на великот бискуп Ј. Ј. Штросмаер во Гаковечката кате-

драла. Она што потоа се случи беше прекрасно изненадување на осиечани: делегацијата на Друштвото беше примена од надбискупот Марин Сракиќ! Веднаш потоа, во просториите на Спомен-музејот на бискупот Штросмаер пред гаковечката публика беше претставен гостинот од Р. Македонија, поетот Бранко Цветкоски. Се започна со настапот на секциите „Танец Оси-

ек“ со кореографијата и Струга, а заврши со „Билјана платно белеше“ и „Вардарки“ со сплет песни за Гаково домаќините.

Бранко Цветкоски – претставување на наградениот поет во Осиек

И оваа година, во Клубот на читатели на книжарата „Нова“ во Осиек, на 4 јуни 2012 година, деканот на Уметничката академија во Осиек, Хелена Саблјиќ-Томиќ пред осиечката публика го претстави Бранко Цветкоски, поетот, есеист, преведувач, директор на Градската библиотека „Браќа Миладиновци“ во Скопје.

Претседателот на МКД „Браќа Миладиновци“ Крсте Атанасовски, во своето уводно обраќање ја истакна радоста на организаторите од доаѓањето на истакнатиот гостин за „продолжување на традицијата на претставување македонски поети пред осиечката публика“. На ова се на-

доврза организаторката на манифестацијата, Јагода Т. Цветичанин која го истакна значењето на струшките браќа за македонскиот јазик и култура и за продолжување на традицијата на „поврзување на Осиек и Гаково, но и на Осиек, Гаково и Македонија“.

Промоторката Хелена Саблјиќ-Томиќ, своето излагање го започна со видео презентација посветена на Охрид во изработка на студентите на Уметничката академија. За поезија на Бранко Цветкоски пак рече дека „она што ги обединува неговите песни е духовната побуна... потрагата на поетот по слободата и осаменоста“, но

и „религиозната скепса, љубопитноста кој ја укинува границата меѓу поезијата и реалноста“.

Поетот Бранко Цветкоски пред публиката потоа прочита пет свои песни на македонски, а Јулијана Тешија три негови песни во хрватски препев. Во своето излагање, Цветкоски ја истакна

важноста „да се сочува културното наследство“ и нагласи дека токму тоа „е пораката на Миладиновци до сите нас: ние треба да се грижиме за себе и за својата култура! Затоа Зборникот треба да се гледа како оној кој не обединува“ и нас самите и со соседите.

Јулијана Тешија

Во чест на просветителите Св. Кирил и Методиј

Свечената академија на МКД „Македонија“ и „21. Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“ веќе се етаблираа како значаен културен настан во културниот живот не само на националните малцинства, туку и на сите граѓани на Град Сплит

21. Денови на македонската култура – Денови на „Св. Кирил и Методиј“ кои ги одржува МКД „Македонија“, а кои оваа година почнаа веќе на 14 мај, своето финале како и секоја година го имаа во Богословијата на Сплитско-макарската надбискупија на 25 мај. Манифестацијата се одржа во присуство на многубројните припадници на македонското национално малцинство и нивните гости.

На почетокот, претседателот на МКД „Македонија“, Ангел Митревски, ги замоли сите присутни со минута молчење да одадат помен на сите починати членови на македонското малцинство од минатата свечена академија до денес. Потоа даде осврт на работата на Друштвото во последната година и на крајот го претстави новиот претседател на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски, кој ги поздрави присутните со неколку пригодни зборови.

Потоа проф. д-р Васил Тоциновски го одржи пригодниот реферат на тема „Животот и делото на Св. Кирил и Методиј“

кој за оваа прилика допатува од Риека. Свечената Академија беше исполнета со богата програма во реализација на сите секции на МКД „Македонија“ и на нејзините гости од Новиот унгарски културен центар од Сплит.

Веќе традиционално настапија пејачката група на МКД „Македонија“, фолклорната група која настапи заедно со оркестарот „Македо“, а музичкото интермецо помеѓу овие две групи го пополни солистката Ксенија Периш која исполни неколку македонски народни песни. Најмладите членови на МКД „Македонија“ кои истовремено се и ученици на македонскиот јазик во основното училиште „Скалице“, под водство на проф. Милена Георгиевска настапија со неколку пригодни рецитали и песни. Помеѓу сите овие музички целини, настап имаа и поетесите Мирјана Мајкиќ и Елизабета Петровска,

кои рецитираа песни од своите најнови збирки поезија.

Сакајќи да ја збогатат својата манифестација, а истовремено да им помогнат на другите малцинства во Град Сплит, членовите на МКД „Македонија“ секоја година на оваа своја манифестација повикуваат припадници на другите национални малцинства. Оваа година имавме чест и задоволство да ги угостиме и членовите на фолклорната и детската група на Новиот унгарски културен центар од Сплит, кои со својот настап на унгарски народни песни и игри ги воодушевија сите присутни.

„21. Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“ веќе се етаблираа како значаен културен настан во културниот живот не само на националните малцинства, туку и на сите граѓани на Град Сплит.

Билјана Митревски

Од настапот на учениците од „Скалице“

Најмладите гости од Унгарскиот културен центар

Фолклорната група на МКД „Македонија“

ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА ВО СПЛИТ

Најстариот македонски дневен весник и годинава ја одржа својата трета Свечена академија во рамките на Деновите на македонската култура во Сплит

Најстариот македонски дневен весник „Нова Македонија“ и годинава ја оствари веќе воспоставената традиција и во мај во Сплит ја одржа својата трета Свечена академија во рамките на Деновите на македонската култура во овој хрватски град. За таа прилика специјално од Скопје допатува директорот на „Нова Македонија“, Ратко Лазаревски, кој потенцираше дека заеднички именител на настанот е првиот македонски дневен весник „Нова Македонија“, со неговото информативно, културолошко и државно-политичко значење за македонскиот народ во целина и неговата држава, но исто така, и афирмирањето на билатералните односи на сите полиња токму преку овој весник. Исто така тој додаде дека, поттикнувајќи ги интеграционите процеси на нашата земја во евроатланските структури, „Нова Македонија“ е постојано отворена за изразување на здравиот економски интерес, развојот на демократските процеси и соработката во регионот.

Годинашнава Свечена академија на „Нова Македонија“ се совпадна со одбележувањето на 20-годишниот јубилеј на Европското движење во Сплит, во чии простории во Диоклецијановата палата се одржува оваа манифестација. Дописникот на „Нова Македонија“ од Хрватска Сашо Георгиевски, на настанот особено ја нагласи соработката со Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и МКД „Македонија“ во насока на

„Нова Македонија“ вистински канал за размена на информации

негување и поттикнување заеднички проекти, кои последните две години станаа препознатливи и вистински канал за размена на информации и афирмирање на демократските вредности.

Пред голем број угледни личности од Хрватска беа доделени и годинашните признанија на „Нова Македонија“ и тоа на м-р Иво Грга, претседател на Европското движење од Сплит, голем борец за слобода на медиумите, Петар Опачиќ, познат писател, кој прв објави превод на Антологијата на македонската поезија во Хрватска, Ксенија Грубишиќ од Хрватската туристичката заедница за успешно реализираниот Саем во средновековен Шибеник, на кој „Нова Македонија“ беше медиумски

покровител, а заедно со винарницата „Стоби“ и добитник на повеќе награди. Признание доби и доајенот на македонската дијаспора во Хрватска, Владимир Апостолски.

Посебен свечен тон на Академијата дадоа поздравните пораки на хрватскиот и македонскиот претседател

Иво Јосиповиќ и Ѓорге Иванов. Претседателот Иванов посочи дека во пријателска Хрватска гледа искрен партнер, поддржувач на аспирациите на Македонија за евроатланска интеграција. А, Јосиповиќ, пак, нагласи дека Хрватска цврсто верува во Македонија, меѓу другото, и како важна држава од регионот, која во најтешките моменти покажа дека има сила и мудрост да направи сè за да ги зачува мирот и безбедноста. Поздравни пораки за овој настан испратија и министерката за култура на РМ, Елизабета Канческа-Милевска, македонскиот амбасадор во РХ, Данчо Марковски и хрватскиот амбасадор во РМ, Златко Крамариќ.

Милена Георгиевска

СРЕДБА НА ПРИЈАТЕЛСТВО

Заедничко дружење на учениците од Загреб и Охрид

Првата гимназија од Загреб и Гимназијата „Св. Климент Охридски“ од Охрид, оваа година во периодот од 14 до 17 јуни ја остварија својата Трета средба на пријателство. Иницијатор за овие средби (од 2006 година кога се реализира првата средба), беше проф. Александар Димоски од Гимназијата од Охрид, што беше со задоволство прифатено од тогашниот директор на Првата гимназија, проф. Јолер. Координатор и водител-домаќин за годинешните средби во Загреб беше проф. Андрија Ловриќ, а 45-те македонски ученици беа сместени во домовите на нивните загребски соученици. Целта на овие средби е со размена на посетите учениците да стекнат нови пријателства и со тоа да продолжат да ги негуваат пријателските односи меѓу хрватскиот и македонскиот народ.

Програмата предвидуваше многу активности за заедничко

дружење на учениците, но и разгледување на културните историски знаменитости во Загреб и убавините на Хрватска, па така, тие во Загреб го посетија Археолошкиот музеј, Кулата Лотршчак и Горниот град, а на организираниот излет во хрватското Загорје ја посетија Марија Бистрица и Музејот на крапинскиот човек во Крапина.

Советот на МНМ за Град Загреб ја препозна оваа одлична соработка помеѓу овие две гимназии и финансиски помогна во збогатување на програмата со тоа да на македонските ученици им овозможи

посета на загребскиот театар „Комедија“ и претставата „Кабаре“. На свечената приредба што беше организирана на 15 јуни од Првата гимназија по повод завршетокот на учебната година, учениците изведоа богата културно-уметничка програма во која зеде учество и хорот од Охридската гимназија. Тие најнапред на македонски јазик ја отпеаја „Одата на радоста“, потоа продолжија со сплет на обработени песни од Тоше Проески, додека на крајот сите заедно завршија со „Јовано, Јованке“. На приредбата беа присутни претседателот на Советот на

МНМ за Град Загреб, Томе Апостолоски и членовите на претседателството, претседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Орце Ламбевски и свештеникот на Македонската Православна Црква во РХ, протојереј Кирко Велински.

Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб ја користи оваа прилика да им се заблагодари на родителите и учениците од Првата гимназија од Загреб на нивната срдечна гостољубивост кон учениците од Гимназијата „Св. Климент Охридски“ од Охрид.

Е. П.

ДАНИЕЛА ЈОВАНОВА ИВАНКОВИЌ

Кога екологијата и авантуризмот се спојуваат во едно

З а Даниела Јованова Иванковиќ може слободно да се каже дека екологијата и авантуризмот и се во крвта. Родена е на 30 септември 1977 година во Свети Николе и детството го поминува со родителите Благоица и Димитар и помладиот брат Александар. Таму го завршува и основното и средното образование. Во 1996 се запишува на Педагошкиот факултет во Скопје и дипломира со звање професор по одделенска настава. Уште од млада се занимава со екологија, па таа и го одредува и животниот пат. Во Свети Николе членува во еколошкото друштво „Изгрев“, а во Скопје се активира во мрежата на еколошки организации „Движење на Екологистите на Македонија (ДЕМ)“, каде работи на неколку проекти, ги координира ДЕМ-Млади и води волонтерски кампови. Во 2000 година преку мрежата на еколошки организации од југоисточна Европа (SEEYN), финансирана преку програмата „FRESTA“ од Данското министерство за надворешни работи, доаѓа во Загреб во Волонтерскиот центар на година дена како водител на канцеларија, по што се вработува во „Зеле-

на акција“ каде и денес работи како извршна директорка.

Веднаш по доаѓањето во Загреб, Даниела се зачленува во Заедницата на Македонците во РХ, односно во МКД „Крсте Мисирков“ и активна е во фолклорната и рецитаторско-драмската секција. Неколку месеци на замена им предава на децата што ја посетуваат дополнителната настава по македонски јазик во ОУ „Никола Тесла“ од Загреб, а неколку години е член на УО на МКД „Охридски бисер“. Денес во Друштвото е член на НО, и истовремено активен член на Советот на МНМ за Град Загреб.

Пред една деценија, Даниела се запознава со Зоран Иванковиќ и таа љубов ја потврдуваат со брак. Нивниот заеднички живот е исполнет со обврски, но и задоволства. Често патуваат низ Европа, но најмили им се патувањата во Мадрид каде живее брат и

Аце со сопругата Марта, и во Македонија од каде се нејзините корени.

А сега ќе ви појаснам што значи кога екологијата и авантуризмот се спојуваат во едно. И покрај кусото слободно време, само ќе ги набројам активностите на Даниела што ги вбројува во својот хоби – таа обожава читање книги, вежбање зумба, фотографирање, возење на ролерки, рафтинг, летање со параглајдер, играње пејнтбол, го следи спортот и оди да навива на спортски натпревари и не само кога играат македонски тимови... а најповеќе од сè, ја сака својата преслатка внучка Алба.

Е. Петровска

„Иселеничката грамота“ во рацете на Елизабета Петровска

Наградата што ја доделува Матицата на иселениците од Македонија, Петровска ја освои со нејзината поетска збирка „Сјајот на скршениот кристал“, прогласена за најдобро поетско остварување на поет иселеник

на за најдобро поетско остварување на поет иселеник. На врачувањето на наградата во Скопје, на 12 јуни на меѓународната манифестација „Празник на липите“, што се одржа во Друштвото на писателите на Македонија, Елизабета истакна дека наградата за неа е голема чест и гордост.

МОСТ СО ДИЈАСПОРАТА

Нема ништо поубаво отколку доживувањето за својот труд да бидеш награден. Овој пат тоа чувство повторно го доживеа нашата Елизабета Петровска, секретар на Заедницата на Македонците во Хрватска, која доби уште едно високо признание за нејзините песни напишани на македонски и на хрватски јазик. Петровска е годинашната добитничка на поетската награда за 2012 „Иселеничката грамота“ што ја доделува Матицата на иселениците од Македонија, а ја освои за нејзината книга песни „Сјајот на скршениот кристал“, промовирана и во Македонија.

„Не ми се верува“, возбудено ми рече Елизабета, откако дозна дека токму таа е добитник на „Грамотата“. И нема што да не и се верува, туку навистина нејзината збирка е избра-

на, таа е големо признание за моето творештво и мотивација за натамошно творење. Иако далеку од родниот крај, сепак, оваа награда ме уверува дека сè уште сум тука меѓу моите сонародници во саканата татковина, изземена од заборавот“, рече Петровска, при тоа заблагодарувајќи се на Матицата на иселениците, која со „Иселеничката грамота“ докажува дека и понатаму опстојува мостот помеѓу македонската дијаспора и нашата родна Македонија.

Претставничката на Матицата на иселениците, Елена Оровчанец, при врачувањето на наградата истакна дека „Сјајот на скршениот кристал“ е лирско отсликување на нашето време, на овој наш хаотичен свет, полн со контрадикции, недоразбирања, кризи, апокалиптични визии со апсурдни и морбидни војни и меѓуетнички и интерконтинентални закани и судири, но и на еден непресушен оптимизам, што лежи во основата на животот.

КНИЖЕВНО СВЕДОШТВО

Елизабета Петровска своите почетоци во поезијата ги прави на деветгодишна возраст, по што следуваат години на творење, но и на бројни награди и признанија.

„Сјајот на скршениот кристал“ е своевидно продолжување на првата збирка поезија на Петровска „Солзи полни насмевки“ објавена во 2006 година, а за која исто така, беше наградена со престижната награда „Стојан Христов“, што и беше доделена на „Струшките вечери на поезијата“ од Агенцијата за иселеништво на РМ, за најдобра книга поезија на македонската дијаспора во 2010 година. И двете нејзини книги се во издание на Заедницата на Македонците во РХ.

– Сè во светот е во некаква исконска и постојана поврзаност со животот и природата, со потребата да се идентификува убавината и да се изрече зборот како книжевно сведоштво за времето во кое оставаме своја трага на сопственото потекло и постоење. И овој пат на „Празникот на липите“, во градот што е престолнина на нашата држава, му приличи да има ваква врвна меѓународна литературна манифестација, посочи во своето обраќање на поетскиот митинг „Поетите за Скопје“, поетот Тодор Чаловски, во чест на 65-годишниот јубилеј од основањето на Друштвото на писателите на Македонија.

Милена Георгиевска

„Македонски 19. век“ од Горан Калогјера

Оваа година Денот на словенските просветители Св. Кирил и Методиј се одбележа со промоција на книгата „Македонски 19. век“ од проф. д-р Горан Калогјера. Во просториите на Македонското културно друштво „Илинден“ во Риека, на 24 мај се одржа пригодна програма која започна со свечената песна за браќата Кирил и Методиј која ја изведе хорот на МКД. Книгата ја промовираа проф. д-р Васил Тоциновски, лектор на Филозофскиот факултет во Риека и д-р Дејан Дуриќ, виш асистент на Филозофскиот факултет во Риека.

Проф. Тоциновски во својот приказ помеѓу другото рече: „Новата книга на проф. Горан Калогјера претставува вредно и оригинално дело во кое со посебна аналитика и исклучително познавање на материјата, авторот дава ново гледање на плодносниот, противречниот и бурен 19. век во историјата на македонскиот народ. Согледувајќи го

Од промоцијата во просториите на МКД „Илинден“ во Риека

развојот на македонската книжевност во тој век, Калогјера поаѓа и од сопственото гледање и сфаќање на причините кои ја условуваа македонската книжевност и јазична стагнација, па нуди свои одговори на прашања кои веќе биле предмет на изучување на македонската научна мисла. На 250 страници текст во кој доминираат четири темелни поглавја (Стопанските, општествените и политичките прилики во Македонија на по-

четокот на 19. век, Во потрага за националниот идентитет, Пресек низ книжевното творештво последните децении на 19. век, и Книжевници, учебникари, и револуционери), Калогјера нуди толкување на македонскиот 19. век, а кој текст е неспорно научно втемелен, интригантен и претставува поттикнувачки предизвик во современата македонска историја на книжевноста.“

Ива Чрњар

„Носталгија и љубов“ и „Сјајот на скршениот кристал“ во Сплит

Во рамките на манифестацијата „21. Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“, на 26 мај годинава во просториите на МКД „Македонија“ во Сплит се одржа и промоција на двестихо-

збирки на нашите поетеси Мирјана Мајиќ и Елизабета Петровска. Промоторот проф. д-р Васил Тоциновски на себе својствен начин ги претстави и двете поетеси, а потоа Мирјана Мајиќ ја претстави својата книга

„Носталгија и љубов“ во која како коавтор се појави и нејзината ќерка Еми Лонгин.

Многубројната публика во вториот дел имаше прилика да слушне неколку песни на Елизабета Петровска од нејзината најнова

стихозбирка „Сјајот на скршениот кристал“, за која оваа година токму на 25 мај, ја доби наградата „Иселеничка грамота“, како најдобра збирка песни на македонската дијаспора.

Б. М.

Преку работата сум поврзана со мојата татковина Македонија

Мирјана Мајик веќе осма година е претседателка на МКД „Билјана“ и втор мандат е претставник на македонското национално малцинство во Задарската жупанија. Дописничка на „Македонски глас“, водителка на емисијата „Македонска ура“ на Радио 057 во Задар, водителка на литературно-драмската секција, членка на координацијата на националните малцинства од Задарската жупанија – со еден збор „Катица за сè“

Како жена, мајка, соработничка, може да се каже дека љубовта, почитувањето, толерантноста и упорноста се Ваши карактеристики кои Ве водат кон успех. А зад Вас е токму една многу успешна година, но и многу години пред тоа. Како сето тоа го доживувате?

Јас сум сопруга, мајка и баба. Во брак сум со Далматинец 44 години, кој ме поддржува во извршувањето на сите овие функции. Често пати сопругот знае да ми рече „ти да не го работиш сето ова не знам како би издржал со тебе“. Впрочем, тој чувствува дека многу ми недостасува мојата Македонија, па затоа и му е мило што на некој начин преку работењето сум поврзана со мојата татковина. Чувствувам многу голема љубов кон Македонија и благодарение на големата информираност знам во секој момент што се случува таму. За себе, можам да речам дека сум многу толерантна личност, упорна сум во сите сегменти на мојот живот, па сигурно и затоа успевам да реализирам скоро сè што треба и што ќе наумам. Личност сум со цврст карактер, па не отстапувам така лесно од зацртаните идеи. Мојот мото е „Почитувај

ја секоја личност – ќе бидеш почитувана“. Многу идеи така и се остварија. Горда сум на сето она што сум го сторила за Друштвото како претседателка, а претходно и како секретарка.

Мојата љубов кон Македонија е преголема. Понекогаш си велам кога би ме прашал некој колку ја сакаш Македонија, би одговорила „ОД ЗЕМЈА, ПА ДО НЕБО“, па добро се послужив исто како дете, ама јас пред поаѓањето во мојата татковина навистина се радувам како дете иако имам близу 62 години.

Како Ве доживуваат во Задар како МКД „Билјана“ и напорите што ги правите за зачувување на македонскиот идентитет?

Во Задар и воопшто во Задарската жупанија сите знаат за Македонците и македонското друштво, така во градот и Жупанијата нè ценат по нашите програми и навистина и од таа страна добиваме пофалби. Бидејќи сме многу активни како Друштво, па еве и мене лично многу ме познаваат од овие две институции, па многу врати така ни се отворени. За жал, само простории никако да добиеме. Секако треба да кажам

Признание од Нова Македонија

Токму Мирјана Мајик е и годинашна добитничка на високо признание на „Нова Македонија“ доделено за извонредна соработка со најстариот македонски дневен весник и искрена промоција на македонските културни вредности во Република Хрватска. Што ова признание значи за Вас?

Ова е тринаесетта година од основањето на нашето Друштво. Можеби некој ќе помисли „баксуз“, но оваа година за МКД и лично за мене беше мошне успешна. И не само оваа година, по реакциите на членовите се гледа дека и минатите години многу успешно работеше друштвото. Многу сум среќна. А сè што работам, работам од срце – со срце, со душа, а потоа како обврска, зошто сметам ако нешто работиш само да биде изработено, не си ја внел во тоа својата љубов, срцето и душата, тогаш таа работа или програма ќе биде сувопарна.

Еве оваа година добив за мене едно големо признание од „Нова Македонија“ што навистина многу, многу ми е мило. Па гледајте, да ја препознае некој вашата работа надвор од Хрватска е многу голема пофалба, особено ако тоа го признае вашата матична држава, т.е. во овој случај „Нова Македонија“. Имаме воспоставено одлична соработка со најстариот дневен весник во РМ.

дека Задарското дијабетично здружение, ни дозволува да се дружиме и работиме кај нив и многу им благодариме. Нивниот претседател Серѓо Мичиќ е човек со големи разбирања. Горда сум кога некој ќе ми рече ве видов во весник, на телевизија, а сега и ве слушам на радио. Мислам дека нашето друштво работи многу солидно.

Нашата потпретседателка Надица Жампера ми е голема соработничка. И Драган Јакимовски, а секако тука е и УО на Друштвото. Мило ми е што сите не почитуваат како Македонци и што ја сакаат нашата култура, јадења, песни, ора и друго.

Долги години сте во Хрватска, но често одите и во родното Скопје. Во јавноста веќе сте позната и по тоа што пишувате поезија. Од каде ја црпите инспирацијата и подготвувате ли нешто ново во скоро време да ставите на хартија?

Во Хрватска сум од 1980 година, како ми е сопругот од Виношќе, едно село на море. Јас најискрено, имам многу добар маж и го ценам неговото разбирање за мојата активност, па и тој е член нашето Друштво. Во првите години одев многу често во Македонија, децата беа мали. Сега настојувам барем еднаш во годината да отидам, да запалам свеќи на гробовите на моите сакани, а како стареам, сè почесто чезнеам за Македонија.

Многу пишувам песни и кога ги чита некој моите песни, веднаш ќе забележи дека се пишувани точно онака како се чувствувам. Минатата година заедно со ќерка ми издадовме книга „Носталгија и љубов“, па како и самиот наслов зборува сè. Во подготовка е збирката песни под наслов „Песни од душа“, а мислам дека и овој наслов кажува сè. Животот го живеам во втората татковина кога навистина многу ја ценам.

Милена Георгиевска

„Нешто ново, нешто поинакво“

Изложба на таписерии од авторката Анка Рабузин од Загреб

Под името „Македонски уметници во РХ“, на 8 мај МКД „Билјана“ од Задар во соработка со Заедницата на Македонците во Република Хрватска, отвори изложба на таписерии „Нешто ново, нешто поинакво“ од авторката Анка Рабузин.

- Идејата ни беше да повикаме една жена, која создава и твори во Република Хрватска. Анка Рабузин и порано има изложувано свои дела во Задар, поточно во 2004 година, самостојно, па 2006 и 2007 година заедно со нашето друштво. Меѓутоа овие експонати на Анка Рабузин навистина се нешто сосема ново, вели Мирјана Мајиќ, претседателка на МКД „Билјана“.

Мајиќ ја претстави авторката на оваа изложба и ги поздравил присутните гости. Надица Жампера го прочита предговорот од м-р Жељка Јелавиќ, виш кустос. Таа во својот предговор напиша за техниката со која работи Анка Рабузин. Напомена дека Рабузин се служи со многу видови конци и тех-

ники, како: везење, плетење, ткаење и друго. Исто така, авторката истражува и креира други можности, добивајќи инспирација од природата, животот и своето опкружување.

Авторката Анка Рабузин нагласи дека не е прв пат во Задар и дека досега има изложувано свои дела во Пула и Ријека. Инаку е дипл. инженер по технологија. Членка е на МКД „Охридски Бисер“ од Загреб.

На почетокот на отворањето на изложбата Иван Андријевиќ на кларинет отсвири сплет на македонски песни, што ги восхити присутните. Потпретседателот на Советот за национални малцинства при Владата на РХ, Веселко Какиќ, нагласи дека МКД „Билјана“ е едно од најактивните друштва во Задарската жупанија.

М. М.

Македонски копаничари и сликари ги воодушевија сплиткани

Како делна манифестацијата „21. Денови на македонската култура – Денови на Св. Кирил и Методиј“ во Сплит беше отворена уште една изложба. Овој пат во градската библиотека „Марко Марулиќ“ беше претставена сликарско-копаничарската колонија „Папрадински мајстори“, основана од Советот на Општина Велес како дел од проектот „Велес – Град на културата“ во 2005 година. Колонијата го добива своето име по велешкото село Папрадиште од каде што потекнуваат најславните македонски уметници низ историјата: Андреа Дамјанов, неимар – градител на најпознатите цркви на Балканот, Димитар Андонов Папрадишки – последниот зограф и првиот сликар во РМ, Ѓорѓи Зографски – првиот академски сликар во РМ, тајфите на Рензовци, Дамјановци, Зографски и други.

На изложбата „Папрадински мајстори“ беа претставени сликарски и копаничарски дела на македонски уметници. За самиот карактер на изложбата зборува вајарот Ангел Коруневски и копаничарот Љубомир Бисинев кои за оваа прилика заедно со претставникот на службата за култура на Град Велес специјално допатуваа во Сплит.

Изложбата ја отвори заменикот на жупанот на Сплитско-далматинска жу-

панија, Лука Брчиќ, во присуство на угледни гости од градската управа. Посебна чест на оваа отварање беше и пригодниот збор на директорот на најстариот македонски дневен весник „Нова Македонија“, Ратко Лазаревски, кој истакна дека двете земји и нивните народи се многу блиски и ги негуваат и продлабочуваат пријателските врски создадени од порано.

На отворањето на изложбата настапи пејачката група на МКД „Македонија“, а организатор беше ЗМРХ, со поддршка од Советот за национални малцинства на РХ. Предвидено е делата на папрадинските мајстори да бидат претставени и во другите хрватски градови каде што функционираат македонски културни друштва: Загреб, Осиек, Пула, Риека и Задар.

Билјана Митревски

СВЕТИ ДУЈЕ ВО БОИТЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА НА ГРАД СПЛИТ

Припадниците на националните малцинства на Град Сплит и оваа година го дадоа својот придонес на прославата на „Свети Дује“ – заштитникот на Градот Сплит. Во Офицерскиот дом на ХРМ во Лора беше одржан двоиполчасовен концерт на кој се изменуваа комплети на пејачки настапи на хорови и тоа женски, мешовити па и детски, клапи и поединечни настапи, како и кола и ора. Учество на овој концерт зеда повеќе од стотина изведувачи кои освен што прикажаа дел од своето национално богатство, покажаа дека се и способни да изведуваат дела од сплитскиот и далматинскиот народен мелос.

„Домот е таму каде што е песната“

Оваа манифестација се одржа под високо покровителство на Претседателот на РХ, д-р Иво Јосиповиќ и под покровителство и финансиска поддршка на Град Сплит и градоначалникот Жељко Керум.

Освен МКД „Македонија“ кое заедно со Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит се иницијатори на оваа манифестација, настапија и членовите на мешовитиот пејачки хор на словенското културно друштво „Триглав“ од Сплит, пејачкиот хор на српското културно друштво „Просвјета“ од Сплит, женската клапа на Заедницата на Црногорците од Сплит, бошњачкото културно друштво „Препород“, како и хоровите на Демократските заедници на Унгарците и Новиот унгарски културен центар.

Оваа година се прославува и 700 години од статутот на Град Сплит во кој уште нашите предци напишале дека Сплит мора да биде отворен кон сите, истакна Ангелка Висковиќ, заменичка на градоначалникот на Град Сплит.

Б.М.

Промовирање на пријателска соработка во Шибеник

Градоначалникот на Шибеник д-р Анте Жупановиќ добитник е на годишното признање на најстариот македонски дневен весник. На свеченоста во Шибеник признанието во присуство на Ангел Митревски, член на владиниот Совет на РХ за национални малцинства, дописникот на „Нова Македонија“, Сашо Георгиевски и многу угледни личности, му го предаде директорот на „Нова Македонија“, Ратко Лазаревски

ВРЕДНА ДОНАЦИЈА

Хрватскиот град Шибеник има многу допирни точки со Македонија. Покрај тоа што во него живеат и работат голем број Македонци, градската власт остварува особена соработка првенствено на културен, а потоа и на стопански и политички план, како и соработка во делот на медиумите. Во таа насока, Шибеник и Кавадарци ќе станат градо-випријатели, а шибенската библиотека „Јурај Шишгорик“ е меѓу првите во Хрватска, која ја доби од македонската влада капиталната донација од 130 томови македонска книжевност преведена на англиски јазик.

Како што вели министерката за култура на РМ, Елизабета Канческа-Милевска, го промовираме проектот кој е резултат на

заложбите на политичката, стручната и научната јавност во афирмацијата на македонската книжевност, македонската култура и особено на македонскиот творечки јазик со сите негови изразни вредности. Според неа, со овој проект се сочувува нашиот идентитет и на македонскиот народ му се обезбедува достоинствено место во светските цивилизациски досигнувања. Во едицијата се застапени дела од сите жанрови и сите генерации на македонски творци кои сведочат за македонските дострели на литературната и националната мисла.

М.Г.

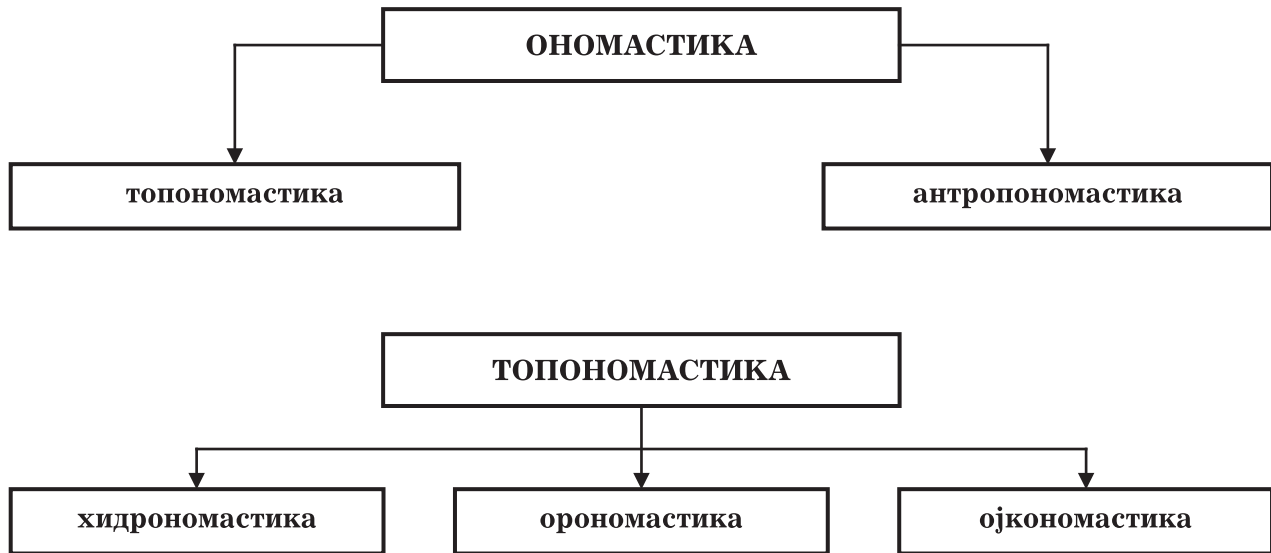
За извонредна соработка и поддршка на дописништвото на „Нова Македонија“ за разни иницијативи и проекти, градоначалникот д-р Анте Жупановиќ добитник е на годишното признање на најстариот македонски дневен весник. На свеченоста во Шибеник признанието во присуство на Ангел Митревски, член на владиниот Совет на РХ за национални малцинства, дописникот на „Нова Македонија“, Сашо Георгиевски и многу угледни личности, му го предаде директорот на „Нова Македонија“, Ратко Лазаревски.

Градоначалникот Жупановиќ заблагодарувајќи се на признанието ја потенцираше „Нова Македонија“ која ја промовира исклучително добрата и пријателска соработка меѓу двете земји во која Шибеник зазема значајно место.

ОНОМАСТИКА

(втор дел)

Антропономастиката (според грч.: anthropos – човек и onoma – име) е раздел на ономастиката кој ги проучува антропонимите, односно сопственото име на еден човек или група луѓе (*Павле, Конески, Стојановци, Дериволски*).

Сопствените имиња се одраз на минатите цивилизации, па неретко се и живи сведоци на некогашните верувања и сфаќања.

Сопствените имиња во основа се прости (*Драги, Љуба*) или сложени имиња (*Драгомир, Љубислава*).

Личното име уште во дамнешните времиња се добивало во зависност од вкусот на луѓето, од начинот на живеење, од условите во кои живеел човекот итн.

Личното име, неговото создавање и неговата форма се од особена важност во ономастичките проучувања, зашто од личните имиња и нивните разновидни форми се изведени многу презимиња или фамилијарни имиња.

Презимињата во нашиот јазик најчесто се образуваат со наставките -ов / -о(в)ски (*Аенов, Петковски*), -ев / -е(в)ски (*Светиев, Трпевски*) и сл.

Вообразувањето на презимињата учествуваат разни фактори, субјективни и објективни и затоа

многу имиња потешко или тешко може да се објаснат (*Кочубов, Зибески*).

Прекарите, како еден вид име, најчесто се даваат според видот на занимањето (*Говедаровски, Овчаров, Терзиоски*), според некоја физичка или карактерна особина (*Бузлевски, Љутаков, Ушлевски*), или, пак, според некој недостаток (*Кривошев, Ќорвезировски, Пелтечки*).

Кај некои култури (и познати личности) достатно е да се употреби само едно име за да се утврди идентитетот на една личност без забуни. Кај други пак, само едно лично име не е доста, па ова бара алтернативни називи како хипокристички/деминутивен прекар или со додавање на дополнително име базирано на карактеристиките на дадениот поединец, неговото семејство, занимање, потекло и др. Во најголемиот дел од светот, индивидуално стекнатите прекари станале наследни презимиња, чија описност во денешницата немаат многу заедничко со описноста на прекарот на првобитниот потомок.

Во многу европски земји се кажува прво името, па презимето, додека во Унгарија и Источна Азија редоследот е обратен.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

Недела на здруженијата во Загреб

Град Загреб, Градската канцеларија за социјална заштита и лица со инвалидитет, веќе 12. пат по ред ја организира манифестацијата „Недела на здруженијата“, оваа година од 11 до 15 јуни на Плоштадот на крал Томислав до железничката станица во Загреб, со цел да се запознае пошироката јавност со работата на здруженијата, со нивните програми и членови. Манифестацијата ја отвори градоначалникот на Град Загреб, Милан Бандиќ, а преку целата недела учествуваа 150 здруженија со различни дејности.

На 13 јуни и Македонците се претставија на оваа манифестација. На штандот во организација на МКД „Охридски бисер“ од Загреб и Советот на националното малцинство за Град Загреб, посетителите можеа да дегустираат многу деликатеси од маке-

донската традиционална домашна кујна. Тука беа неизбежните леблебии, разни питеи и зелници, ајвар и лутеница, вкусни колачи и баклава, а се наздравуваше со Мاستика и македонски вина. Етно работилницата на Друштвото ја претстави својата дејност

низ многуте сувенири што ги изработува, а тука беа и расположените членки облечени во народни носии што со насмевка и песна ги мамеа граѓаните, па сосема очекувана беше и постојаната гужва пред штандот.

Е. П.

Одбранета првата македонистичка дипломска работа

На Филозофскиот факултет на Универзитетот во Ријека, во рамки на студиската програма Хрватски јазик и книжевност на 29 мај, беше одбранета првата македонистичка дипломска работа „Прилогот на Борислав Павловски во хрватската македонистика“ од Амра Бркиќ, под менторство на проф. Васил Тоциновски. Според податоците во книгата „Prilozi istraživanju makedonske povijesti književnosti“ од Горан Калогјера во времето од 1986 до 1994 година, кај професорот биле одбранети 30 дипломски трудови за македонската литература. Тоа ќе рече дека после 18 години, со об-

новата на Лекторатот по македонски јазик и литература во академската 2008/2009 година, еве одново можеме да го одбележиме тоа како значаен настан и успех на македонистиката.

До крајот на годината треба да бидат одбранети десетина дипломски работи посветени на значајни творци и дела од македонската литература во 19. и во 20. век. Меѓу нив се и истражувачките трудови за Андреја Д. Петкович, Георги Капчев, Кочо Рацин и други, од студентите Марина Улаковиќ, Матеја Мавринац, Антонија Малтар, Иваница Топиќ, Ива Чрњар, Маша Црногорац и други.

Проф. Тоциновски со студенти од Ријека

Според исказувањата на проф. Тоциновски, тоа е дел од комплексот интереси на студентите кои со изучување на македонскиот јазик се вклучуваат и во преведувањето, односно во пренесувањето на македонската литература на хрватски јазик. Малкумина сенејзините преведувачи, а оттука и

бројот на преводите е вистинска реткост. Тоа на најдобар начин не ја потврдува само оправданоста на студиите, туку и успешноста во остварувањето на поставените цели и задачи во традицијата и континуитетот на многувековните хрватско-македонски врски.

И. Ч.

АФИОН

Хуманитарен концерт за азилот Думовец

Во преполната загребска концертна сала „Ватрослав Лисински“ на 2 мај 2012 година групата „Афион“ и нивните гости Дамир Имамовиќ, групата „Чипкице“ и триото „Севдах“, одржаа хуманитарен концерт за азилот Думовец. Концертот беше во организација на Прифатилиштето за незгрижени животни на Град Загреб и Градската канцеларија за земјоделство и шумарство, и со поддршка на „Нестле Пурина“, а сиот приход од продажбата на влезниците беше наменет за купување вете-

ринарска опрема за азилот Думовец. Исто така, во фоајето на салата беше поставен и штанд на кој посетителите можеа да купат мноштво дизајнерски предмети и со тоа да ја промовираат пораката за удомување на напуштените миленичиња.

Врвните музичари приредија незаборавен концерт. Позитивната енергија и веселата атмосфера се чувствуваа и кај публиката, која пееше и танцуваа заедно со настапувачите и ги наградуваа со долги аплаузи

и овации. Во текот на концертот на паното се прикажуваше и филм снимен за време на посетите на музичарите во азилот. Вљубениците на етно музиката и домашните миленичиња навистина можеа да уживаат во прекрасната вечер и феноменалната изведба на „Афион“ и нивните гости.

Групата „Афион“ е формирана 2003 година и се состои од 6 члена (Лиџија Докузовиќ – вокал, Луџија Станојевиќ – виолина, Данијел Маодуш – гитара, Томислав Новак – контрабас, Ненад Ковачиќ – перкусији и Александар Јовевски – кавал, тамбура), а изведува сопствени, оригинални интерпретации на традиционална хрватска, бошњачка и македонска етно музика. Досега настапувале на преку 400 концерти, а имаат издадено два албума, „Афион“ (2006) и „Чудни свати“ (2008).

Е. П.

ВЕРКА

Делчевчани за прв пат во Загреб

Македонскиот прогресивен состав „Верка“ во рамките на балканската турнеја со која го промовира својот втор албум „Моторни песни“, на 12 јуни годинава во клубот „Attack“ за прв пат гостуваа во Загреб и РХ, а концертот го отворија загребската инструментална рокерска група „Аласка“ и ска-панк бендот „Квар“.

„Верка“ е делчевска метал група основана 1999 година (Влатко Ѓорѓиевски – Далтон – тапани, Марс Марсовски – гитара,

Маздрак – бас, вокал и Бране Антовски – Блеки – тапан, тарабука, кларинет). Уште од своите почетоци групата беше забележана со својот единствен ритмички интензивен звук на прогресивен метал рок со искомбинирани елементи на македонски фолклор во нов, модерен аранжман со народни инструменти како што се тапан, тарабука, гајда, кларинет и бендир, и остварува бројни настапи низ Македонија и соседните земји, како и заеднички настапи со легендите „Soulfly“

и „Laibach“. Во 2001 беа победници на скопскиот Рок Фест, а во 2003 го издадоа деби албумот „Џага (Jaggah)“ за Литиум Рекордс – Скопје, кој истата година е прогласен за еден од најпродаваните македонски албуми.

Но, издавачот не го почитува договорот и за групата следи неколкугодишна пауза, која членовите на групата ја користат за создавање нова музика. Во 2009 се реактивира со спотот за новата песна „Огин“, а во декември 2010 го издава вториот албум „Моторни песни“, насловен според стихозбирката на македонскиот поет Никола Вапцаров, чие дело претставува инспирација за бендот, а негови стихови се испеани во нумерите „Песни“ и „Ѓерданот“. Истата година овој албум беше прогласен и за албум на годината на музичкото радио „Канал 103“.

Е. П.

Потпелистерска архитектура во Кумровец

Во малото и мирно место Кумровец во изложбено-галерискиот простор на музејот „Старо село“, на 20 јуни 2012 година беше поставена изложбата „Традиционална рурална архитектура во Потпелистерието“ од авторката д-р Викторија Момева Алтипармаковска од националната македонска установа Завод за заштита на спомениците на културата и музеј Битола. Пред бројните присутни меѓу кои беа и претставници на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, изложбата ја отворија началникот на Општината Кумровец, Драгутин Улама, водителката на музејот „Старо село“, м-р Бранка Шпрем Ловриќ и авторката.

– Потпелистерието е сместено во природно и географско опкружување на југо-

западна Македонија во непосредна близина на Националниот парк Пелистер и Преспанското езеро. Селата што се наоѓаат таму природата несебично ги облагородила со безброј убавини, а луѓето кои живеат во нив додатно ги збогатиле со својот дух, знаење и вештини. Богатството на традиционалната архитектура во Потпелистерието, нејзината историска, уметничка и етнографска вредност, заслужуваат да добијат адекватна заштита како значаен сегмент на културното наследство на Македонија, рече Алтипармаковска.

За истражувањето на Алтипармаковска, проф. д-р Милена Беновска вели дека нејзините анализи се детални и систематски етнолошки теренски истражувања, богато

документирани со датоци од прва рака, што можеше да се забележи и на изложбата. Отворањето беше проследено и со некол-

ку отпеани македонски песни од членките на „Охридски бисер“ во придружба на звуци од хармоника.

Е. П.

„Сушачке рожиче“ во МКД „Илинден“

Просторот на Македонското културно друштво „Илинден“ во Риека често го красат убави сликарски дела. По повод на Денот на мајката на 10 мај, пет сликарки од Риека ги изложија своите слики: Марија Шулина, Видица Добрила, Зоја Петровиќ, Мира Шток и Наѓа Ценов. Изложбата беше насловена „Сушачке рожиче“: рожиче затоа што тоа се пригодни подароци на мајките за нивниот ден, а сушачке затоа што авторките

веќе многу години живеат на Сушак.

Тие се членки на ликовното здружение „Вели пинел“ од Кострена од 1998 година. Своите први ликовни искуства ги стекнале од професорот Јосип Дерања Јожа, а од 2006 година учат и работат со академскиот сликар Иван Пензеш Надалов. Учествуваат на многу изложби, ликовни колонии и хуманитарни акции во Приморско-горанската жупанија и во: Загреб, Дарувар, Новска, Ото-

чац, Кореница, Затон, Ајдовштина... Со помош на своите водители секоја авторка на свој посебен начин ги искажува специфичните знаења и талент, но и различните температури.

Изложбата беше отворена со настапот на квартетот „Вељак“ кој со својата прекрасна музика ги израдува сите присутни гости и пријатели на МКД „Илинден“ и на авторките.

И. Ч.

Илија Младенов, нов претседател на МПЦО во Риека

Редовно изборно собрание на „Св. Цар Константин и царица Елена“

Македонската православна црковна општина во Риека „Св. Цар Константин и царица Елена“ ги прослави своите денови на 2 и 3 јули. Во просториите на МКД „Илинден“ беше одржано Редовно годишно изборно собрание на МПЦО. Собранието започна со молитва која ја предводеше о. Кирко Велински, парохиски свештеник на МПЦ во РХ. Потоа беше поднесен извештај за работата на МПЦО во 2011 година, извештај на Надзорниот одбор и на Судот на честа. На Собранието се изврши разрешување на поранешниот претседател на МПЦО и на членовите на Управниот и Надзорниот одбор и на Судот на честа, па се предложија нови членови.

За претседател на МПЦО за 2012 избран е Илија Младенов. Во Надзорниот одбор се избрани: Лена Пешун (Претседател на НО), Марјан Колариќ и Надица Шалевска. Членови на Управниот одбор се: отец Кирко Велински, Илија Младенов, Вера Рибариќ, Милена Џореска, Спасена Младенова, Драгица

Покрај трpezата на љубовта со отец Велински и кумовите – семејствата Христодулов и Видак

Ивановска, Васа Ливајиќ, Драгица Малиниќ, Татјана Таневска, Миодраг Шалевски и Илија Христодулов. Во Судот на честа се: Велимир Лозановски, Нада Хорват и Ирена Колариќ.

- Оваа година драго ми е што МПЦО во Риека ги изврши своите обврски според Правилникот и Уставот, а тоа е да се изберат нови членови. Секако дека е тоа една чесна функција која не е платена, меѓутоа тоа што луѓето се нафаќаат да да-

дат свој придонес е од огромно значење за сите парохии кои живеат тука, да се трудат за благолебието за домот, за доброто, за да не собираат за секоја богослужба да бидеме сè повеќе и повеќе, истакна о. Велински. Тој нагласи дека во изминатите пет години, Илија Христодулов и целиот Управен одбор направија огромен придонес и се набавија богослужбени свештенички одежди и богослужбени книги за комплетно извршување на една богослужба. Отец Велински изрази надеж дека и новата управа ќе продолжи во тој правец.

Вториот ден се одржа Света Архиерејска Литургија која ја предводеше отец Кирко Велински во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“. По Светата литургија следувахе кршење на славскиот леб, а потоа сите присутни уживаа во Трpezата на љубовта и заедничкото дружење што годинава го подготвија кумовите, семејството Христодулов и Видак.

Ива Чрњар

По литургијата во црквата „Св. Фабијан и Себастијан“

Прославен Светскиот ден на бегалците

Го одлуката на Генералниот совет на УН од 2001 година, 20 јуни е прогласен за Светски ден на бегалците, бидејќи секоја година во светот околу 21 милион бегалци бараат азил.

По повод одбележувањето на овој ден, во Спортскиот центар „Утрина“ во Загреб, МВР на РХ, Хрватскиот Црвен крст, УНХЦР, Центарот за мировни студии и Исусовскиот сервис за бегалци организираа пригодна прослава. Одбележувањето се одвиваше низ дружење со барателите на азил и соработниците што делуваат во програмите за помош на барателите на азил во Хрватска, а во рамките на прославата беше поставена изложба на дела на барателите на азил, имаше дегустација на јадења од етно кујните на барателите на азил и беа одиграни натпревари на турнирот во мал фудбал на кој учествуваа 6 екипи.

Манифестацијата ја отвори министерот за внатрешни работи на РХ, Ранко Остојиќ, кој истакна дека МВР секојдневно настојува да придонесе во заштитата на луѓето кои поради прогон морале да ја напуштат својата земја и да побараат помош од некоја друга држава. На прославата беа присутни и претставници од владини и невладини организации, верски организации и други цивилни друштва.

Својот скроман придонес на Светскиот ден на бегалците

го даде и Македонската православна црква во РХ. Таа со неколку свои членови (Орце Ламбевски, Михајло Димовски, Марјан Гиговски и Мирослав Димовски) се вклучи во екипата Екумена и на турнирот во мал фудбал го освоија второто место. Првото место го понесе екипата на барателите на азил од Кутина, а третото екипата на Хрватскиот Црвен крст, додека за најдобар голман беше прогласен Михајло Димовски.

Е. П.

Света литургија во Сплит

По повод Денот на заштитникот на нашата Македонска православна црковна општина „Св. Нум Охридски“ во Сплит се одржа Света литургија.

И покрај летната и туристичка сезона во Сплит и Сплитско-далматинската жупанија, верниците не штедејќи се дојдоа на светата Богослужба, притекнаа да се помолат на својот

заштитник и застапник Св. Наум и да ги испросат неговите молитви за здравје, спасение, мир и духовна радост.

По Богослужбата, УО на МПЦО „Св. Нум Охридски“ приреди трпеза на Љубовта, а беше пресечен и празничниот колач, кој годинава, за здравје и спасение, го подготвија Лука и Венка Џанко со семејството.

И.Л.

На гости кај Словенците

На 18 мај годинава Словенското културно друштво „Липа“ од Задар, по петти пат ја отвори изложбата „Ликовна колонија мај 2012“, Турањ. Настанот се случува во хотелот „Алба“ во Св. Филип и Јаков.

Словенците од Задарската жупанија во рамките на сликарската колонија, на отворањето на изложбата ја повикаа Инструментално-музичката секција со водителот Иван Андријевиќ, која дејствува во рамките на МКД „Билјана“ од Задар. Тие настапија во проширен состав и отсвирија и отпеаја три песни.

Соработката со Словенското друштво „Липа“ е на високо ниво, па така и во поканиите, секцијата од нашето МКД е ставена под рубриката „меѓународна соработка“.

Освен Инструментално-музичката секција, домаќините имаа пејачка група и мали девојчиња кои играа фолклор специфичен за ова подрачје.

Судејќи според реакциите на гостите, настапот на Инструментално-музичката секција многу им се допадна.

М. М.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

Страниците на нашето списание „Македонски глас“ отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламирате на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш „Македонски глас“

ПРЕТПЛАТА НА „МАКЕДОНСКИ ГЛАС“

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масариќева 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: 2340009-1100038804, матичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (ОИВ): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Уредништвото

Заврши учебната година

Еите 18 ученици од училиштето за негување на македонскиот јазик и култура при ОУ „Никола Тесла“ од Загреб, во саботата на 9 јуни 2012 година на последниот час дојдоа заедно со своите родители за да им покажат што сè научиле во изминатата учебна година.

Наставничката Деспина Белчовска Велинска зборуваше за македонскиот јазик и македонистиката во светот, а учениците сами избраа темиза презентација. Луцијана Богдановски ја одбра

темата за Битола, Марко Планиниќ за Скопје, Леонард Стојков за Охрид, а Дориан и Дамјан Ламбевски го презентираа Лазарополе. Останатите ученици рецитираа и читаа за добрината и пријателството, но и за егзодусот на Македонците од Грција.

Заврши учебната година и разделбата за летните празници беше неизбежна. Но, помислата дека на есен дружењето ќе се продолжи, учениците ги остави

во добро расположение со убави спомени, многу нови знаења и подготвеност да им се препуштат на летните уживања.

Е. П.

Збогатени знаењата на учениците од „Скалице“ Сплит

Тато, мамо, јас наместо осум „петки колку што имаат другите ученици од моето одделение, имам девет“, со овие зборови се обрати првачето Никола Митревски на своите родители, откако в рака го доби свидетелството од својата наставничка. Меѓу останатите оценки за оваа учебна година, во неговото свидетелство е заведена и оценката по македонски јазик како избран предмет.

И за учениците од ОУ „Скалице“ од Сплит заврши уште

една учебна година во која го изучуваа македонскиот јазик и култура. За некои од нив ова беше прва година како доаѓаат на настава по македонски јазик, па така ја научија азбуката, но и многу други работи за Македонија, додека за останатите кои веќе две, односно три години го посетуваат ова училиште, тоа беше година на збогатување на своите знаења како од областа на граматиката и право-

писот, така и од географијата, историјата, културата...

М. Г.

Учиме македонски во Осиек и Вуковар, а можеби и во Винковци?

Ако е радоста индикатор на задоволство и успех, тогаш насмеаните лица на децата што учат македонски јазик во училиштата во Осиек и Вуковар се доволен подарок за наставничките Јулијана Младеновска Тешија и Весна Соколовска Паниќ. А тие со искрена радост ја примаат секоја своја заслужена петка!

Осиечките деца во УО „Виненац“ учат македонски веќе четврта година. „На завршниот тест Бригита, Анамарија, Лаура, Нивес и Јосипа покажаа дека го разбираат македонскиот јазик, го научиле и ракописното писмо, а имаат добри основи и во гра-

матиката“, вели Јулијана Младеновска Тешија. Таа е задоволна и од првачето Теодора која ужива да рецитира и единственото момче, Кристиан, со несекојдневен дар за глума.

„Моите ученици беа неисполнета тетратка на почетокот на школската година – се радувам што заедно истата ја испишувате и пополнуваме со богатството на македонскиот јазик!“, вели Весна Соколовска Паниќ за вуковарските деца во ОУ „Антун Бауер“.

Овие две училишта тесно соработуваат и така ќе продол-

жат и во иднина. Можеби ќе биде уште повесело кога на оваа група ќе и се придружи и училиштето во Винковци?

Ј. М. Т.

ШАРЕНИЛОТО НА ПЕПЕРУТКИТЕ

Пругаста пеперутка (*Iphiclides podalirius*)Ластовичкина опашка (*Papilio machaon*)Црн Аполон (*Parnassius mnemosyne*)Поликсенова пеперутка (*Zerynthia polyxena*)Планински белец (*Pieris ergane*)Зелкар (*Pieris brassicae*)Круперов белец (*Pieris krueperi*)Мртвечки плашт (*Nymphalis antiopa*)Адмирал (*Vanessa atalanta*)Дневен пауновец (*Inachis io*)Монтевелучи (*Boloria graeca*)Чингова окатка (*Pseudochazara chingovskii/Macedonian Grayling*)

За убавината на надалеку познатата клисура Матка досега сме пишувале којзнае колку пати. Но овој пат ќе се осврнеме на нејзиното шаренило – прекрасните разнобојни пеперутки што таа грижливо ти чува во своите зелени прегратки.

Името пеперутка доаѓа од старогрчките зборови „λεπίδος“ – лушпа и „πτερόν“ – крило. Распространети се низ целиот свет. Скелетот им е надворешен и имаат шест нозе со кои ја препознаваат храната. Се хранат со нектарот од цвеќињата, но и со созреаните овошки. Сетило за мирис им се нивните антени. Пеперутките можат да летаат и до 1.600 км. и познати се како големи мигранти. Нивниот животен циклус има 4 фази: јајце, ларва,

кукла и адулт, а живеат до 4 недели.

Во светот постојат над 150.000 илјади различни видови пеперутки. Во Македонија има 202 вида дневни пеперутки, што претставува околу 50% од нивниот вкупен број во Европа. Само на Матка и во подрачјето на реката Треска има 119 видови дневни и 140 видови ноќни пеперутки, а се среќаваат и 77 видови на балканско ендемични мали пеперутки и уште 18 други видови кои се нови за науката. Некои од нив се на работ на исчезнување поради тоа што колекционерите незаконито ги собираат. Попознати видови пеперутки од ова подрачје се: Пругастата пеперутка (*Iphiclides podalirius*), Ластовичкина опашка (*Papilio machaon*), Црн Аполон (*Parnassius mnemosyne*), Полик-

сенова пеперутка (*Zerynthia polyxena*), Зелкар (*Pieris brassicae*), Планински белец (*Pieris ergane*), Круперов белец (*Pieris krueperi*), Мртвечки плашт (*Nymphalis antiopa*), Дневен пауновец (*Inachis io*) и Адмирал (*Vanessa atalanta*). Пеперутките Монтевелучи (*Boloria graeca*) која ја има на Пелистер и Чингова окатка (*Pseudochazara chingovskii/Macedonian Grayling*), светло сива пеперутка која се среќава само на Плетвар и никаде повеќе, се најпознати ендемични видови пеперутки во Македонија. Чинговата окатка е симбол на Македонија и е отсликана на поштенска марка.

Да ги заштитиме овие прекрасни пеперутки за нашите поколенија да можат да уживаат во нивната убавина.

Е. Петровска